

OPĆINA SVETI MARTIN NA MURI

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM ZA RAZDOBLJE 2018.-2023. GODINE

Općina Sveti Martin na Muri
Murs-ekom d.o.o. Mursko Središće
Recider projekt d.o.o. Zagreb

Izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a navedeni su u rodnom obliku, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

SADRŽAJ

POPIS KRATICA	5
KLJUČNI POJMOVI	6
 I. UVOD	 9
1.1. Društveno-politički okvir	9
1.2. Zakonodavna i strateška osnova	9
1.2.1. Zakon o održivom gospodarenju otpadom	10
1.2.2. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022.	10
1.2.3. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2005.-2025.	11
1.3. Ostali zakonodavni i strateško-planski akti u sektoru gospodarenja otpadom	11
1.3.1. Strateško planski dokumenti	11
1.3.2. Opći propisi vezani za gospodarenje otpadom, zaštitu okoliša i komunalnu djelatnost	11
1.3.3. Propisi vezani za posebne kategorije otpada	12
1.4. Gospodarenje otpadom na lokalnoj razini	13
1.4.1. Obveze i djelokrug lokalne samouprave	13
1.4.2. Red prvenstva u gospodarenju otpadom	14
 II. OPĆINA SVETI MARTIN NA MURI OPĆENITO	 15
2.1. Opći podaci	15
2.2. Poslovna klima i obilježja gospodarstva Općine	17
 III. POSTOJEĆE STANJE GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE	 21
3.1. Postojeći način gospodarenja otpadom na području Općine	21
3.1.1. Opći pregled i podaci o prikupljenom otpadu u višegodišnjem razdoblju	21
3.1.2. Podaci o pružatelju javne usluge gospodarenja otpadom	23
3.2. Mjere gospodarenja otpadom na području Općine	25
3.2.1. Miješani komunalni otpad (MKO)	25
3.2.2. Biorazgradivi komunalni otpad (BKO)	26
3.2.3. Korisni otpad	27
3.2.4. Glomazni (krupni otpad)	28
3.2.5. Problematici i ostali otpad	29
3.2.6. Površine onečišćene otpadom	29
 IV. OPSEG I CIJENA USLUGE GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE	 31
4.1. Opseg usluge za domaćinstva	31
4.2. Cjenik usluga	31
 V. GRAĐEVINE I OPREMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	 34
5.1. Postojeće i planirane građevine za gospodarenje otpadom	34

5.2. Oprema i vozila za gospodarenje otpadom	34
VI. OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE	36
6.1. Ocjena postojećeg stanja gospodarenja otpadom na području Općine	36
6.2. Potrebe i ciljevi	37
6.3. Mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva smanjivanja ili sprečavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada	38
6.3.1. Mjere za izbjegavanje i smanjivanje nastanka otpada	38
6.3.2. Izbjegavanje otpada u proizvodnji	38
6.3.3. Ponašanje potrošača	39
6.3.4. Mjere za selektivno sakupljanje otpada	40
6.3.5. Edukacija i informiranje građana	40
VII. ORGANIZACIJSKO-FINANCIJSKI ASPEKTI PROVEDBE PLANA	41
7.1. Popis projekata važnih za provedbu Plana	41
7.2. Mogućnosti financiranja prioriternih projekata	43
7.3. Ostali organizacijsko-financijski aspekti provedbe mjera gospodarenja otpadom	45
7.3.1. Rokovi	45
7.3.2. Nositelji	46
VIII. ZAKLJUČAK	47

POPIS KRATICA

BKO – Biorazgradivi komunalni otpad

Društvo – Trgovačko društvo Murs-ekom d.o.o.

GKP – Gradsko komunalno poduzeće

HAOP – Hrvatska agencija za okoliš i prirodu

HOK – Hrvatska obrtnička komora

JLS – Jedinica lokalne samouprave

JVP – Javna vatrogasna postrojba

KO – Komunalni otpad

MKO – Miješani komunalni otpad

NN – Narodne novine

Općina, Sv. Martin – Općina Sveti Martin na Muri

OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

PGO RH – Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske

ZOGO, Zakon – Zakon o održivom gospodarenju otpadom

KLJUČNI POJMOVI U PLANU GOSPODARENJA OTPADOM

(definirani člankom 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 73/17) te Pojmovnikom HAOP-a)¹

Ambalažni otpad – ostatak koji preostane nakon što se proizvod otpakira i odvoji od ambalaže, isključujući proizvodne ostatke

Biorazgradivi komunalni otpad – otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad

Biootpad – biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstva, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda

Biološki razgradiv otpad – otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom

Centar za gospodarenje otpadom – centar koji predstavlja skup tehnološko povezanih cjelina za obradu komunalnog otpada

Djelatnost gospodarenja otpadom – sakupljanje, prijevoz, uporaba i zbrinjavanje te drugi načini obrade otpada, uključujući i nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, odnosno radnje koje poduzima trgovac otpadom ili posrednik

Djelatnost sakupljanja otpada – uključuje postupke sakupljanja otpada, interventno sakupljanje i sakupljanje u reciklažnim dvorištima

Djelatnost zbrinjavanja otpada – uključuje postupke odlaganja ili obrade otpada

Glomazni (krupni) komunalni otpad – predmeti koje zbog veličine nije moguće prikupiti tijekom skupljanja miješanog komunalnog otpada; definiran naputkom iz članka 29. stavka 11. Zakona o otpadu

Građevinski otpad – otpad koji nastaje prilikom gradnje, rekonstrukcije ili rušenja građevinskih objekata, odnosno materijal nastao iskapanjem kod izvođenja građevinskih radova

Građevine za zbrinjavanje otpada – centri za gospodarenje otpadom, odlagališta opasnog, neopasnog i inertnog otpada te građevine za spaljivanje otpada

Inertni otpad – otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama

Kakvoća okoliša – stanje okoliša izraženo odgovarajućim pokazateljima

¹ <http://www.haop.hr/hr/pojmovnik/pojmovnik>, pristup: 13.07.2018.

Komunalni otpad – otpad koji nastaje u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog i otpada iz poljoprivrede i šumarstva

Miješani komunalni otpad – otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva. Osim u kućanstvima, nastaje u industriji, ustanovama i sl. Iz njega nisu izvađeni posebni materijali (staklo, papir, plastika, metal itd.)

Neopasni otpad – otpad koji ne posjeduje ni jedno od opasnih svojstava

Obrada otpada – postupci zbrinjavanja, oporabe i drugi postupci pripreme prije oporabe ili zbrinjavanja otpada

Odlagališta otpada – građevine namijenjene odlaganju otpada na površini zemlje, ili ispod nje

Održivi razvoj – podrazumijeva ravnotežu između gospodarskih, socijalnih i ekoloških zahtjeva, s ciljem zadovoljavanja potreba stanovništva bez ugrožavanja okoliša za naredne generacije

Odvojeno skupljanje – podrazumijeva sakupljanje otpada prema njegovim svojstvima i vrsti, kako bi se sačuvala vrijedna svojstva otpada

Okoliš – prirodno okruženje koje obuhvaća tlo, vodu, klimu, biljni i životinjski svijet; ukupno djelovanje tog okruženja

Onečišćavanje okoliša – promjena stanja u okolišu nastala kao posljedica štetnih djelovanja, ili izostanka djelovanja kod ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, energije i utjecaja ostalih neprimjerenih zahvata u prostoru

Opasni otpad – otpad koji posjeduje jedno ili više zakonski definiranih opasnih svojstava

Oporaba otpada – svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe, tj. njegovo korištenje u svrhu zamjene (supstitucije) drugih materijala koje bi se inače trebalo upotrijebiti u proizvodnji

Otpadna ulja – mineralna ili sintetička ulja za podmazivanje motora i zupčanika, ili industrijska ulja koja su iskorištena kao hidraulička, turbinska, odnosno ulja za podmazivanje motora i reduktora s unutarnjim sagorijevanjem

Ponovna upotreba – svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda koji nisu otpad

Postupci gospodarenja otpadom – sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije oporabe i zbrinjavanja, postupci oporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska oporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažna dvorišta i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada

Primarna reciklaža – odvojeno sakupljanje na mjestu nastanka otpada

Priprema za ponovnu upotrebu – postupak oporabe kojom se proizvodi ili dijelovi proizvoda koji su postali otpad provjerom, čišćenjem ili popravkom pripremaju za ponovnu upotrebu

Problematični otpad – opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada; uobičajeno nastaje u kućanstvu te je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu; otpad se problematičnim smatra sve dok se nalazi kod proizvođača, tj. izvan nadzora

Reciklažno dvorište – nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom sakupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada

Recikliranje – svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojom se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu uporabu, odnosno u materijal za gorivo ili zatrpavanje

Regeneracija otpadnih ulja – svaki postupak uporabe kojim se bazna ulja mogu proizvesti rafiniranjem otpadnih ulja, posebno uklanjanjem nečistoća, proizvoda oksidacije i aditiva sadržanih u takvim uljima

Sakupljanje otpada – prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada, skladištenje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu

Sakupljač otpada – pravna ili fizička osoba koja posjeduje dozvolu za skupljanje i prijevoz otpada

Skladištenje otpada – privremeni smještaj otpada u skladištu do najdulje godinu dana od dana nastanka

Sprečavanje nastanka otpada – mjere poduzete prije negoli tvar, materijal ili proizvod postanu otpad; mjere sprečavanja podrazumijevaju smanjenje količine otpada, uključujući ponovnu uporabu proizvoda, smanjenje štetnog utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi, odnosno smanjenje sadržaja štetnih tvari u materijalima i proizvodima

Štetna tvar – tvar čija opasna svojstva ugrožavaju ljudsko zdravlje i okoliš, dokazanih akutnih i kroničnih toksičnih svojstava, a koja imaju jedno od sljedećih obilježja: nadražujuća su, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva ili eksplozivna

Šteta u okolišu – šteta koja je nanesena zaštićenim biljnim i/ili životinjskim vrstama i njihovim staništima te krajobraznim strukturama, vodama, moru, zemljištu, tlu i zemljinoj kamenoj kori

Upravno tijelo – upravno tijelo lokalne ili područne (regionalne) samouprave nadležno za poslove zaštite okoliša

Zahvat u okolišu – svako trajno ili privremeno djelovanje čovjeka koje narušava ekološku stabilnost ili biološku raznolikost okoliša, ili na drugi način nepovoljno djeluje na okoliš

I. UVOD

1.1. Društveno-politički okvir

U vremenu u kojem postaje jasno da ekonomski i opći civilizacijski razvoj ne može biti temeljen na nekontroliranom rastu, iskorištavanju resursa i načelu „uzmi, izradi, konzumiraj, baci“, problematika gospodarenja otpadom postaje jedno od temeljnih društvenih pitanja. Ovo osobito vrijedi za Europsku uniju koja, svim problemima unatoč, ostaje svjetski predvodnik u razvoju politika usmjerenih ka održivijem i učinkovitijem gospodarenju otpadom i skrbi za okoliš u cjelini. EU gospodarenje otpadom ne promatra primarno u kontekstu pasivnog zbrinjavanja, nego kroz model kružnog gospodarstva (eng. *Circular Economy*). Njega obilježava aktivna uporaba, tj. iskorištavanje otpada kao resursa u novoj proizvodnji. Procjenjuje se da bi učinkovitije (opetovano) korištenje resursa do 2030. „u cijelom lancu vrijednosti moglo pridonijeti smanjenju potrebe za unosom materijala za 17-24%“, čime bi europska industrija ostvarila uštede od 630 milijardi eura godišnje. Doprinos rastu europskoga BDP-a procjenjuje se na razini od oko 4%.²

Nadovezujući se na društvene, ekonomske i pravne stečevine Unije, i Republika Hrvatska, bez obzira na postojeće stanje na terenu, preuzima visoke standarde na području gospodarenja otpadom. Sukladno čl. 9. st. 1. ZOGO-a, ovaj se sektor određuje kao skup svih djelatnosti vezanih za sakupljanje, prijevoz, zbrinjavanje i uporabu otpada na način da se ne ugrozi zdravlje ljudi i izbjegne :

- Rizik od onečišćenja mora, voda, tla i zraka te ugrožavanje biološke raznolikosti
- Pojava neugode uzrokovane bukom i/ili mirisom (zadahom)
- Štetan utjecaj na područja kulturno-povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti te drugih vrijednosti koje su od posebnog interesa
- Nastajanje eksplozije ili požara

1.2. Zakonodavna i strateška osnova

Osnovu zakonodavno-strateškog okvira gospodarenja otpadom čine Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17), Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za

² Europska komisija. *Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu*, 2014., 2.

razdoblje 2017.-2022. (NN 3/17), Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2005.-2025. (NN 130/05).

1.2.1. Zakon o održivom gospodarenju otpadom

Utvrđuje načela, postupke i procedure vezane za sustav gospodarenja otpadom; definira institucionalni, planski i normativni okvir, nadležnosti različitih razina uprave za pojedine segmente gospodarenja otpadom; djelokrug i uvjete djelovanja ostalih dionika (privatnih koncesionara, javnosti i dr.). Zakon se temelji na gore spomenutim europskim dobrim praksama i smjernicama, odnosno načelima određenima člankom 6.:

- „Onečišćivač plaća” – proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad
- „Načelo blizine” – obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš
- „Načelo samodostatnosti” – gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pritom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada
- „Načelo sljedivosti” – utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda, kao i posjed tog otpada, uključujući i obradu

1.2.2. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022.

PGO RH utvrđuje sljedeće strateške ciljeve gospodarenja otpadom RH tijekom razmatranog razdoblja:

1. Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom
2. Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada
3. Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom
4. Sanirati lokacije onečišćene otpadom
5. Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti
6. Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom
7. Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom
8. Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom

Osobito unutar cilja 1, Plan utvrđuje sljedeće planirane mjerljive pokazatelje uspješnosti realizacije:

- 1.1. Smanjenje ukupne količine proizvedenog KO za 5%
- 1.2. Odvojeno prikupljanje 60% mase proizvedenog KO

1.3. Odvojeno prikupljanje 40% mase proizvedenog biootpada

1.4. Odlaganje manje od 25% mase proizvedenog KO na odlagališta³

U svrhu ostvarivanja zacrtanih ciljeva, PGO RH predviđa provedbu mjera kao što su uspostava centara za ponovnu uporabu, razvoj kućnog kompostiranja, nabava opreme za odvojeno prikupljanje i sortiranje različitih kategorija otpada, uvođenje naplate prikupljanja i obrade MKO i BKO po količini, jačanje tržišta otpada namijenjenog recikliranju, uvođenje naknade za odlaganje otpada, planiranje energetske uporabe otpada (PGO RH 2017.-2022., 60-64).

1.2.3. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2005.-2025.

Uz mjere koje preuzima i PGO RH, Strategija je prethodno utvrdila sljedeće strateške ciljeve:

- Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetske uporabu
- Razvoj infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava)
- Smanjivanje rizika od otpada (sanacija postojećih odlagališta, zbrinjavanje opasnog otpada)
- Doprinos zaposlenosti u Hrvatskoj (razvoj stupnja organizacije domaće industrije, proizvodnja komunalne opreme)
- Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenje otpadom

1.3. Ostali zakonodavni i strateško-planski akti u sektoru gospodarenja otpadom

1.3.1. Strateško planski dokumenti

Nacionalna strategija zaštite okoliša (NN 46/02)

Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NN 46/02)

Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)

1.3.2. Opći propisi vezani za gospodarenje otpadom, zaštitu okoliša i komunalnu djelatnost

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13)

Zakon o zaštiti zraka (NN 178/04)

Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (170/03)

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13)

Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 26/03, 82/04, 178/04, 38/09, 79/09)

Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05 i 39/09)

³ Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. (PGO RH 2017.-2022.), 40-41.

Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN 69/06, 17/07, 39/09)
Uredba o graničnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europsku uniju i izvoz otpada iz Europske unije (NN 6/14)
Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14)
Pravilnik o vrstama otpada (NN 27/96, 50/05)
Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom (NN 123/97 i 112/01)
Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
Pravilnik o načinu i uvjetima termičke obrade otpada (NN 45/07)
Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 117/07, 111/11, 17/13 i 62/13)
Ispravak Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 51/14)
Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 121/15)
Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14)
Plan intervencija u zaštiti okoliša (NN 82/99, 86/99, 12/01)
Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom (NN 129/11 i 137/11)
Pravilnik o mjerama, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnine i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06 i 119/12)

1.3.3. Propisi vezani za posebne kategorije otpada

Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05 i 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11, 38/13 i 62/13)
Odluka o uvjetima označavanja ambalaže (NN 155/05, 24/06 i 28/06)
Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06, 31/09, 156/09, 111/11 i 86/13)
Odluka o dopuštenoj količini otpadnih guma koje se može koristiti u energetske svrhe (NN 64/06 i 36/07)
Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13)
Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06, 31/09, 156/09, 45/12 i 86/13)
Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 136/06, 31/09, 156/09, 53/12, 86/13 i 91/13)
Pravilnik o načinu gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07)
Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest (NN 89/08)
Odluka o postupanju Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za provedbu mjera radi unapređenja sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 58/11)
Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07)
Pravilnik o gospodarenju električnim i elektronskim uređajima i opremom (NN 74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12, 86/13)
Pravilnik o gospodarenju građevinskim otpadom (NN 38/08)
Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titana (NN 70/08)
Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim tefenilima (NN 105/08)

Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)

Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15)

Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)

Uredba o uvjetima za postupanje s opasnim otpadom (NN 32/98)

Pravilnik o Popisu pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 1/04)

Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 51/06)

1.4. Gospodarenje otpadom na lokalnoj razini

1.4.1. Obveze i djelokrug lokalne samouprave

Dok je stvaranje normativnog, institucionalnog i osnovnog infrastrukturnog okvira učinkovitog gospodarenja otpadom u nadležnosti tijela na nacionalnoj i, manjim dijelom, regionalnoj razini, kapilarno provođenje mjera gospodarenja u prvom je redu vezano za jedinice lokalne samouprave. U svrhu razrade i organiziranja procesa gospodarenja otpadom, JLS su, prema čl. 21. ZOGO, obvezne izraditi i usvojiti plan gospodarenja otpadom za razdoblje od šest godina, usklađen sa zakonodavnim okvirom i gore navedenim strateško-planskim dokumentima višega reda.

Prema čl. 28 Zakona, u operativnoj provedbi JLS je na svom području, sama ili u sporazumnoj suradnji s drugim JLS, dužna osigurati:

- Javnu uslugu prikupljanja MKO i BKO
- Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada
- Sprečavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu te uklanjanje tako odbačenog materijala
- Provedbu PGO RH
- Donošenje i provedbu lokalnog plana gospodarenja otpadom
- Provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području
- Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada
- Sudjelovanje u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno nadležnim propisima

JLS je provođenje pobrojanih aktivnosti dužna osigurati na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom, osiguravajući pritom javnost rada (čl. 28. st. 4. ZOGO).

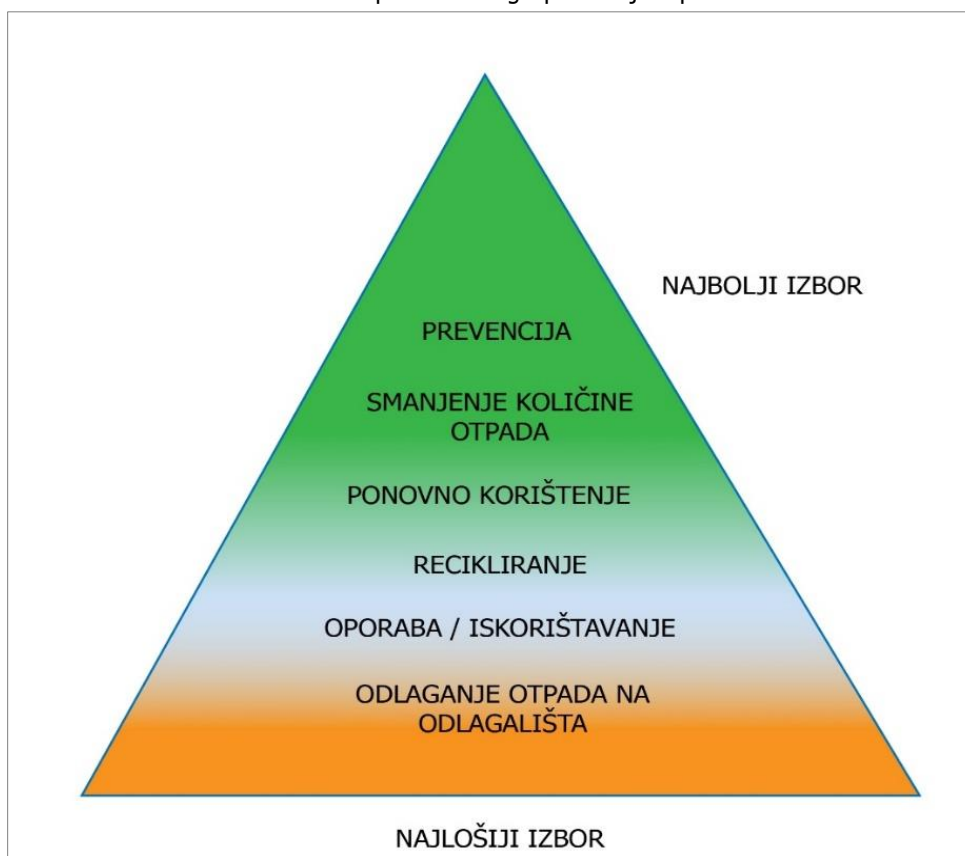
1.4.2. Red prvenstva u gospodarenju otpadom

Radi učinkovite provedbe politike gospodarenja otpadom, za JLS je bitno da Plan i njegova provedba budu osmišljeni sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom, definiranom čl. 7. st. 1. Zakona. Red prvenstva podrazumijeva, počevši od najistaknutijeg prioriteta:

- Sprečavanje nastanka otpada
- Pripremu za ponovnu uporabu
- Recikliranje
- Druge postupke uporabe (npr. energetska uporaba)
- Zbrinjavanje otpada

Treba napomenuti da iskazana hijerarhija prioriteta nije bezuvjetna te da, prema stručnoj procjeni nadležnih tijela vlasti i pravnih osoba ovlaštenih za djelatnosti u vezi s okolišem, do neke mjere može biti prilagođena okolnostima na terenu ili vrsti otpada, „ako je to opravdano rezultatima analize životnog ciklusa ukupnih učinaka stvaranja i gospodarenja“ određenom vrstom otpada, odnosno ako na modificirani način postupanja upućuju razlozi ekološke, tehničke i/ili ekonomske neodrživosti (čl. 7 st. 2. ZOGO).

Slika 1. Red prvenstva u gospodarenju otpadom

II.

OPĆINA SVETI MARTIN NA MURI

OPĆENITO

2.1. Opći podaci

Općina Sveti Martin na Muri najsjevernija je općina Republike Hrvatske. Prostire se na 25,24 km² površine. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine broji 2.605 stanovnika (103,17 st./km²), što je 13,5% manje nego 2001. (u međupopisnom razdoblju 1991.-2001. demografski pad iznosio je 0,98%). Stanovništvo Općine raspoređeno je u 14 naselja: Brezovec, Čestijanec, Gornji Koncovčak, Gradišćak, Grkavešćak, Jurovčak, Jurovec, Kapelšćak, Lapšina, Marof, Sveti Martin na Muri, Toplice Sveti Martin, Vrhovljan i Žabnik.

Geomorfološki, riječ je o području na kojem rijeka Mura ulazi u državni teritorij RH, a perialpski se reljef postepeno pretapa u peripanonski. Stoga se ovdje jasno mogu izdvojiti dva tipa reljefa: nizinski na sjeveru i brežuljkasti na jugu Općine. Sjeverni dio ujedno obilježava i zaštićeni krajolik rijeke Mure koja je ovdje uvelike zadržala odlike netaknute prirode i njene bioraznolikosti (šume hrasta lužnjaka, običnog graba, johe, vrbe, topole, bagrema; 30-ak vrsta ribe, vodozemci, močvarne ptice, visoka i niska divljač). Na rubovima zone priječne vegetacije razvijeni su kulturni krajolici zanimljivih uzoraka oranične razdiobe i naselja usporednih s riječnim tokom. U klimatskom pogledu, cijelu Općinu obilježava umjerena kontinentalna klima.

Očuvanost prirodnog i specifičnosti kulturnog krajolika, odnosno njihova formalna valorizacija (proglašenje zaštićenog krajolika) cjelokupni lokalni razvoj Sv. Martina na Muri usmjeravaju prema modelu održivog razvoja i očuvanja zatečenih prirodnih resursa. U tom kontekstu, kao glavne razvojne niše profiliraju se djelatnosti poput eko- i kupališnog turizma, eko-poljoprivreda, voćarstvo, vinogradarstvo.

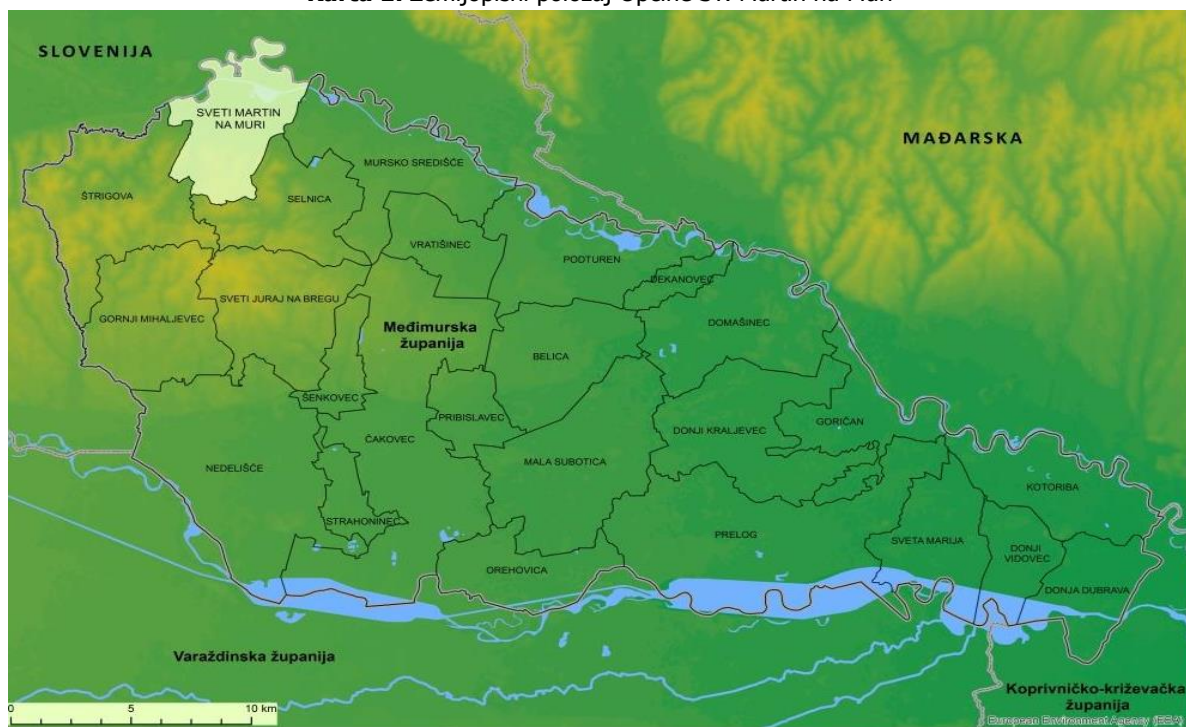
Slika 2. Krajolik rijeke Mure (predio uz mlin na Muri)

Slika 3. Južni, brežuljkasti dio Općine Sv. Martin na Muri

Karta 1. Zemljopisni položaj Općine Sv. Martin na Muri

2.2. Poslovna klima i obilježja gospodarstva Općine

Sv. Martin na Muri jedno je od za gospodarstvo, a osobito malo i srednje poduzetništvo, najpoticajnijih područja u Republici Hrvatskoj. Odlikuju ga proaktivan odnos lokalne uprave i zajednice prema poduzetništvu (o čemu svjedoči niz dobivenih priznanja), kvalitetna komunalna i energetska infrastruktura, prometna dostupnost iz svih regionalnih središta (Zagreb, Graz, Ljubljana, Beč, Budimpešta), kvalitetni i konkurentni ljudski potencijali. Na području Općine djeluje gospodarska zona površine 22 ha, a u njoj 13 privatnih tvrtki s ukupno 400 zaposlenih (jedna švicarska, dvije austrijske i 10 hrvatskih). Sektori u kojima posluju su metalska proizvodnja, obrada i proizvodnja PVC-a, logistika i skladištenje te ostali obrti. Može se reći da su vrsta proizvodnje i tehnološki procesi u proizvodnim subjektima na području Sv. Martina uglavnom takvi da ne narušavaju opću ekološku ravnotežu područja te da, dapače, mogu predstavljati partnersku snagu u daljnjem unapređenju sustava gospodarenja otpadom (posebice u pogledu napora za smanjenjem ukupno proizvedenih količina komunalnog otpada). Radi detaljnijeg uvida, u nastavku je izlistano 87 trgovačkih društava aktivnih na području Općine u 2017., prema evidenciji Hrvatske gospodarske komore (registar poslovnih subjekata biznet.hr). Popisu su pridruženi i OPG-i te obrti aktivni u sektorima poljoprivredne, odnosno turističke djelatnosti (podaci preuzeti iz općinske evidencije, Obrtnog registra HOK-a te pregleda privatnih iznajmljivača na području Općine).

Tablica 1. Gospodarski subjekti u sektoru proizvodnje i prerade

Sektor proizvodnje i prerade		
Br.	Naziv tvrtke	Adresa
1	TE-PRO d.o.o.	Gospodarska 7, 40313 Vrhovljan
2	VNUK d.o.o.	Vrhovljan, Čakovečka 44 , 40313 Sveti Martin na Muri
3	POLYCAN AEROSOLS d.o.o.	Gospodarska bb, 40313 Vrhovljan
4	DIZ - CNC d.o.o.	Gospodarska 5a, 40313 Vrhovljan
5	Energo Projects d.o.o.	Gospodarska 12, 40313 Vrhovljan
6	BRODSKA MONTAŽA d.o.o.	Gospodarska bb, 40313 Vrhovljan
7	CNC-OBRAĐA d.o.o.	Gospodarska 5 , 40313 Vrhovljan
8	ENERGO CONSTRUCTION d.o.o.	Gospodarska 12, 40313 Vrhovljan
9	ELEKTRO-DELTA, d.o.o.	Kralja Tomislava 4, 40313 Sveti Martin na Muri
10	KLEMA d.o.o.	Gospodarska 2, 40313 Vrhovljan
11	HIDRAULIKA ŠILEC d.o.o.	Brezovec 6, 40313 Brezovec
12	INFOEL d.o.o.	Kapelščak 45 a, 40313 Sveti Martin na Muri
13	NINAJ d.o.o.	Trg Svetog Martina 12, 40313 Sveti Martin na Muri
14	ELVA d.o.o.	Lapšina 18, 40313 Lapšina
15	Primca d.o.o.	Mlinarska 7, 40313 Vrhovljan
16	POLYCAN d.o.o.	Gospodarska bb, 40313 Sveti Martin na Muri
17	ROBOTIK METAL d.o.o.	Gospodarska bb, 40313 Vrhovljan
18	TOMKOR GROUP d.o.o.	Gospodarska 12, 40313 Vrhovljan

Tablica 2. Gospodarski subjekti u sektoru proizvodnje i prerade u poljoprivredi

Proizvodnja i prerada u poljoprivredi		
Br.	Naziv subjekta	Adresa
19	VRŠIĆ AGRO d.o.o.	Brezovec 7a, 40313 Brezovec
20	OPG Dino Kralj	Selska 4, Vrhovljan
21	OPG Nevenka Hadel	Grkavešćak 3
22	OPG Mladen Dobranić	Brezovec 9
23	OPG Trstenjak Stanislav	Marof 45
24	OPG Šafarić	Gornji Koncovčak 24a

Tablica 3. Gospodarski subjekti u turizmu, ugostiteljstvu i povezanim djelatnostima

Turizam, ugostiteljstvo i povezane djelatnosti		
Br.	Naziv subjekta	Adresa
25	JAKOPIĆ d.o.o.	Zrinskih 40, 40313 Žabnik
26	POTRTI KOTAČ j.d.o.o.	Jurovčak 79, 40313 Jurovčak
27	TOPLICE SVETI MARTIN d.d.	Izvorska 3, 40313 Toplice Sveti Martin
28	I-BOND d.o.o.	Izvorska 3, 40313 Toplice Sveti Martin
29	IQCURE BETTER LIFE d.o.o.	Zelena 17, 40313 Sveti Martin na Muri
30	KOTRMAN d.o.o.	Dunajska 7, 40313 Sveti Martin na Muri
31	LUMBALIS CENTAR j.d.o.o.	Grkavešćak bb, 40313 Grkavešćak
32	Poliklinika MED VITAL	Zelena 17, 40313 Sveti Martin na Muri
33	COBUS j.d.o.o.	Jurovec 3, 40313 Jurovec
34	TUS-TRADE d.o.o.	Glavna 24, 40313 Sveti Martin na Muri
35	ZADRAVEC NG d.o.o.	Čakovečka 38, 40313 Vrhovljan
36	Ugostiteljski obrt "Jastreb"	Jurovčak 19, 40313 Jurovčak
37	Ugostiteljski obrt "Arka"	Trg Svetog Martina 8, Sv. Martin na Muri
38	Boutique "Lapaž"	Izvorska 3, Toplice Sv. Martin
39	OPG Hažić Tatjana	Jurovčak 72, 40313 Jurovčak
40	OPG Martin Goričanec	Brezovec
41	OPG Meri Goričanec	Gradišćak 78
42	OPG Robert Perhoč	Jurovčak 57a, 40313 Jurovčak
43	OPG Alojz Dvanajšćak	Jurovčak 58, 40313 Jurovčak
44	OPG Oletić (Apartman „Oletić“)	Glavna 9, Sv Martin na Muri
45	Apartmani Vila	Zelena 38, Toplice Sv. Martin
46	Apartman "Polanec"	Trg Sv. Martina 8, Sv. Martin na Muri; Zrinskih 54, Žabnik
47	Apartmani i sobe "Rea"	Brezovec 46
48	Apartmani "Bogdan"	Glavna 27, Sv. Martin na Muri
49	Apartman "Anna"	Murska 19, Sv. Martin na Muri
50	Kuća za odmor "Dobranić"	Gornji Kuncovčak bb
51	Kuća za odmor "Međimurski ceker"	Grkavešćak 15, 40313 Grkavešćak
52	Kuće za odmor "Golf Vile"	Zelena 30 i 32, Sv. Martin na Muri
53	Kuća za odmor "Mare"	Gradišćak 133

54	Kuća za odmor "Four Seasons"	Grkavešćak 47d, 40313 Grkavešćak
55	Kuća za odmor "Novak"	Martinska 88, Toplice Sv. Martin
56	Kuća za odmor "Vila Golfer"	Zelena 23, Toplice Sv. Martin

Tablica 4. Gospodarski subjekti u građevinskom sektoru

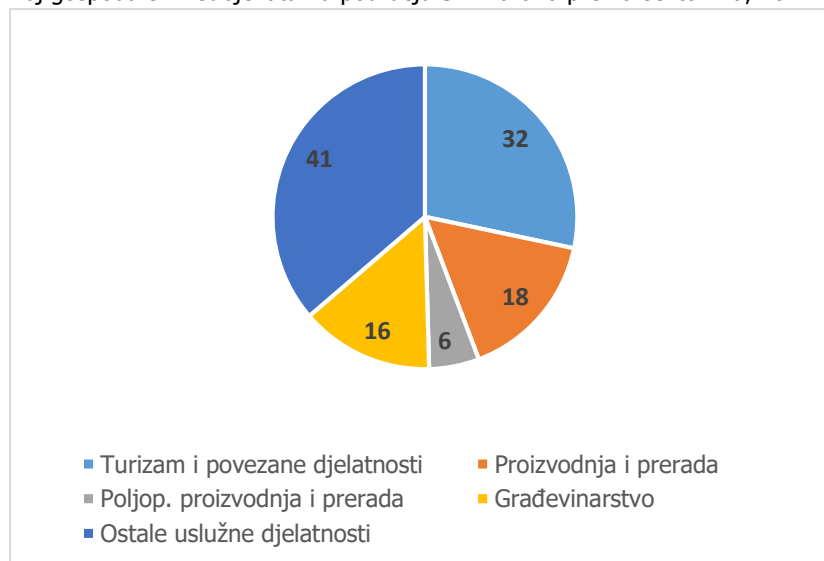
Sektor građevinarstva		
Br.	Naziv tvrtke	Adresa
57	SOBOČAN-Gradnja d.o.o.	Lapšina 57, 40313 Lapšina
58	SOBOČAN d.o.o. u stečaju	Glavna 18, 40313 Sveti Martin na Muri
59	ASFALT-GRADNJA d.o.o.	Žabnik, Žabnička 35, 40313 Sveti Martin na Muri
60	DOM-ING d.o.o.	Trg Sv. Martina 8, 40313 Sveti Martin na Muri
61	GRADITELJSTVO KRALJ d.o.o.	Gradišćak 69, 40313 Sveti Martin na Muri
62	HA-LIM GRADNJA d.o.o.	Grkavešćak 35, 40313 Grkavešćak
63	VUKOVIĆ GRADNJA j.d.o.o.	Gradišćak 36, 40313 Gradišćak
64	Kos-projekt d.o.o.	Jurovec 63, 40313 Jurovec
65	BŽ NETWORK j.d.o.o.	Jurovčak 118, 40313 Jurovčak
66	STRNAD - GRADITELJSTVO d.o.o.	Sveti Martin na Muri 30, 40313 Sveti Martin na Muri
67	DOM - ING j.d.o.o.	Trg Svetog Martina 8, 40313 Sveti Martin na Muri
68	DEKORELO j.d.o.o.	Žabnička 30, 40313 Žabnik
69	GRADITELJSTVO HRŽENJAK d.o.o.	Kapelšćak 10, 40313 Kapelšćak
70	STOLARIJA BOGDAN d.o.o.	Lapšina 32, 40313 Lapšina
71	GRATEX-BISTROVIĆ d.o.o.	Sveti Martin na Muri 93, 40313 Sveti Martin na Muri
72	EKO - TRADE d.o.o.	Glavna 53, 40313 Sveti Martin na Muri

Tablica 5. Gospodarski subjekti u sektoru ostalih uslužnih djelatnosti

Sektor ostalih uslužnih djelatnosti		
Br.	Naziv subjekta	Adresa
73	EMPORIUM d.o.o.	Trg Sv. Martina 8, 40313 Sveti Martin na Muri
74	HYDROTECH d.o.o. u likvidaciji	Grkavešćak 39, 40313 Grkavešćak
75	AgroMARTIN d.o.o.	Čakovečka 1 A, 40313 Vrhovljan
76	SmartWay d.o.o.	Glavna 23, 40313 Sveti Martin na Muri
77	INFO-POINT d.o.o.	Žabnik, Zrinskih 54, 40313 Žabnik
78	POSEL-ZD d.o.o.	Vrhovljan 68, 40313 Sveti Martin na Muri
79	DJEČJI VRTIĆ SMJEŠKO	Dunajska 2, 40313 Sveti Martin na Muri
80	CENTAR PUKLAVEC d.o.o.	Žabnik, Žabnička 34, 40313 Žabnik
81	VITAFIT d.o.o.	Žabnik, Žabnička 42, 40313 Sveti Martin na Muri
82	ORHIDEJA d.o.o.	Vinogradska 3, 40313 Sveti Martin na Muri
83	DJEČJI VRTIĆ RIBICA	Žabnik, Žabnička 42, 40313 Sveti Martin na Muri
84	IDEJA OLETIĆ d.o.o.	Dunajska 23, 40313 Sveti Martin na Muri
85	MURŠIĆ-MM d.o.o.	Čestijanec 13, 40313 Sveti Martin na Muri
86	GTI-GORIČANEC d.o.o.	Vrhovljanska 5, 40313 Vrhovljan
87	K & N ART d.o.o.	Gornji Koncovčak 14, 40313 Gornji Koncovčak

88	SAKAČ TRAKTOR SERVIS d.o.o.	Brezovec 40, 40313 Brezovec
89	SOGO TRADE d.o.o.	Brezovec 43, 40313 Sveti Martin na Muri
90	SUPER LUCIJA d.o.o.	Žabnik, Zrinskih 56, 40313 Sveti Martin na Muri
91	FONDEX d.o.o.	Jurovčak 38, 40313 Jurovčak
92	NUMERA PLUS d.o.o.	Trg svetog Martina 10, 40313 Sveti Martin na Muri
93	AUTO SANDI d.o.o.	Glavna 2, 40313 Sveti Martin na Muri
94	ELEKTROTEHNIKA COLAR j.d.o.o.	Čakovečka 55, 40313 Vrhovljan
95	guMiJa j.d.o.o.	Brezovec 9, 40313 Brezovec
96	SLAMNATI KROV d.o.o.	Gradišćak bb, 40313 Gradišćak
97	VINKOVIĆ d.o.o.	Žabnička 16, 40313 Sveti Martin na Muri
98	Pc-podrška d.o.o.	Lapšina 39, 40313 Lapšina
99	STUDIO ELEGANT j.d.o.o.	Grkavešćak bb, 40313 Grkavešćak
100	NEKRETNINE PERČIĆ d.o.o.	Lapšina 45a, 40313 Lapšina
101	PERČIĆ d.o.o.	Zavrtna 1, 40313 Žabnik
102	FITTONIA d.o.o.	Grkavešćak bb, 40313 Grkavešćak
103	BRICO DENIS j.d.o.o.	Rudarska 2, 40313 Sveti Martin na Muri
104	DIMENZIE d.o.o.	Toplice Sveti Martin bb, 40313 Toplice Sveti Martin
105	FRIZERSKI SALON TANJA d.o.o.	Hlapičina 73, 40313 Sveti Martin na Muri
106	CARGO-SPRINT d.o.o.	Lapšina 25, 40313 Lapšina
107	LIFT MONT d.o.o.	Jurovec 32, 40313 Sveti Martin na Muri
108	HA - LIM d.o.o. u stečaju	Grkavešćak 35, 40313 Sveti Martin na Muri
109	BLANKA d.o.o.	Glavna 27, 40313 Sveti Martin na Muri
110	JUPITER PROMET j.d.o.o.	Trg Svetog Martina 8, 40313 Sveti Martin na Muri
111	AGRO FREAK d.o.o.	Trg Svetog Martina 9, 40313 Sveti Martin na Muri
112	4 N MONTAŽA j.d.o.o.	Glavna 40, 40313 Sveti Martin na Muri
113	Poliklinika MED VITAL	Zelena 17, 40313 Sveti Martin na Muri

Slika 4. Broj gospodarskih subjekata na području Sv. Martina prema sektorima, 2017. g. (N=113)

III.
POSTOJEĆE STANJE
GOSPODARENJA OTPADOM
NA PODRUČJU OPĆINE SV. MARTIN NA MURI

3.1. Postojeći način gospodarenja otpadom na području Općine

3.1.1. Opći pregled i podaci o prikupljenom otpadu u višegodišnjem razdoblju

Počeci sustavnog gospodarenja otpadom na području općine Sveti Martin na Muri sežu u 1990-e godine. U prvom redu, ono se očituje kroz organizirani odvoz otpada iz kućanstava, čiji je nositelj od 1996. godine trgovačko društvo Murs-ekom d.o.o. iz Murskog Središća.⁴ Na višegodišnjoj razini, stopa uključenosti u organizirani odvoz kreće se oko 80% svih kućanstava na području Općine.

Tablica 6. Pregled obuhvaćenosti kućanstava organiziranim odvozom otpada na području Općine⁵

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj kućanstava uključenih u sustav	643	650	652	660	685	685	659
Ukupan broj kućanstava ⁶	829	829	829	829	829	829	829
Udio u ukupnom broju kućanstava (%)	77,56	78,41	78,65	79,61	82,63	82,63	79,49

⁴ Pojedinih privatnim tvrtkama uslugu gospodarenja otpadom pružaju drugi subjekti. Npr., Terme Sv. Martin, koje, na višegodišnjoj razini, proizvode otprilike 15-20% ukupnog komunalnog otpada na području Općine (s tendencijom rasta), korisnik su usluga gradskog komunalnog poduzeća Čakom d.o.o. iz Čakovca.

⁵ *Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom na području Općine Sveti Martin na Muri 2008.-2016.* (dalje: *Izvješće 2008-2016*); *Izvješće o radu društva Murs-ekom d.o.o. za 2016. i 2017. godinu* (dalje: *Izvješće 2016. i 2017.*).

⁶ Prema: Državni zavod za statistiku, *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.: prvi rezultati po naseljima* (dalje: *Popis 2011.*), 52.

Tablica 7. Pregled prikupljenih količina otpada na području Općine 2010.-2017.⁷

Količine otpada prikupljene na području općine Sv. Martin na Muri 2010.-2017.								
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014. ⁸	2015.	2016.	2017.
Miješani komunalni otpad	251,00	243,34	226,39	277,33*	286,66*	300,59*	337,38*	382,91*
Glomazni	10,50	6,43	21,57	16,33	14,79	24,80	13,92	23,88
Papir i karton	20,44	19,5	18,76	18,79	18,74	18,23	19,60	20,24
Plastika	14,32	17,16	21,11	23,41	24,19	23,19	22,80	22,40
Metal	3,93	3,77	4,27	4,40	4,72	6,33	6,90	7,08
Staklo	13,94	17,63	18,00	21,83	21,08	23,80	20,90	21,54
Višeslojna ambalaža (tetrapak)	4,68	4,59	4,63	4,70	4,63	4,43	4,11	4,20
Odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje (rashladni uređaji)	0,11	0,22	0,59	-	1,42	-	0,50	-
Ostali elektronski otpad	1,76	1,16	2,87	-	7,50	-	1,20	-
Biorazgradivi otpad	10,00	11,30	1,17	-	-	-	-	-
Ostalo nespomenuto	0,05	1,89		-	-	0,03	10,35	2,68
Ukupno	330,73	326,99	319,36	366,79	383,73	401,40	437,66	484,93

Tablica 8. Pregled prikupljenih količina MKO i odvojeno prikupljenog otpada na području Općine, 2010.-2017.

Količine miješanog komunalnog i odvojeno prikupljenog otpada 2010-2017.								
Kategorija	2010.		2011.		2012.		2013.	
	t	%	t	%	t	%	t	%
MKO	251,00	75,89	243,34	74,42	226,39	70,89	277,33	75,61
Odvojeno prikupljeni otpad	79,73	24,11	83,65	25,58	92,97	29,11	89,46	24,39
Ukupno	330,73	100,00	326,99	100,00	319,36	100,00	366,79	100,00
Kategorija	2014.		2015.		2016.		2017.	
	t	%	t	%	t	%	t	%
MKO	286,66	74,70	300,59	74,89	337,38	77,09	370,65	78,96
Odvojeno prikupljeni otpad	97,07	25,30	96,35	25,11	100,28	22,91	102,02	21,04
Ukupno	383,73	100,00	396,94	100,00	437,66	100,00	472,67	100,00

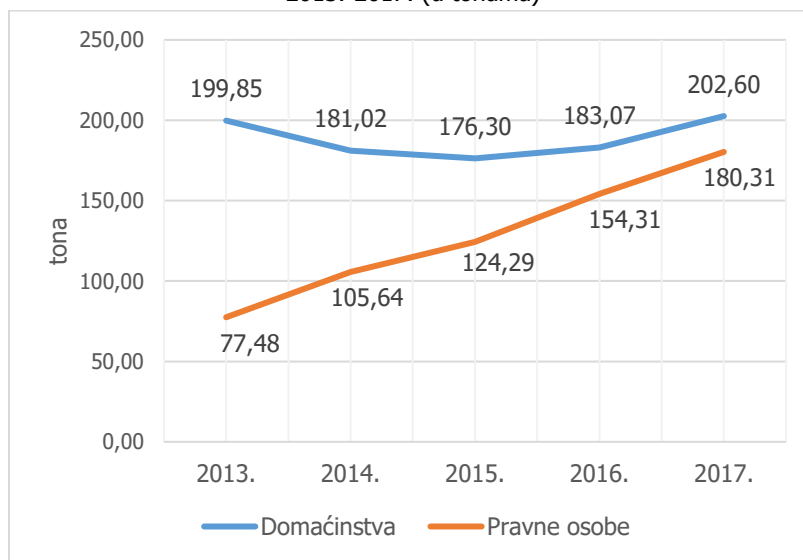
⁷ Izvori za ovu i ostale tablice i graf u odjeljku 3.1.1.: HAOP: *Izvešća o komunalnom otpadu za 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015. i 2016. godinu* (dalje: *Izvešća HAOP-a*); *Izvešće 2016.*; *Izvešće 2017.*; podaci Službe za informiranje GKP Čakom d.o.o. o količini MKO otpremljenoj iz Termi Sv. Martin u 2017.

⁸ Zvezdicom su označene količine MKO za godine od kojih se bilježi rast ove kategorije otpada, slijedom povećanih količina u Termama Sv. Martin, a koje zbrinjava Čakom d.o.o.

Tablica 9. Količine MKO i odvojeno prikupljenog otpada na području Općine, 2013.-2017. (samo domaćinstva)

Kategorija	2013.		2014.		2015.		2016.		2017.	
	t	%	t	%	t	%	t	%	t	%
MKO	199,85	69,08	181,02	65,09	176,30	64,66	183,07	64,61	202,60	66,51
Odvojeno prikupljeni otpad	89,46	30,92	97,07	34,91	96,35	35,34	100,28	35,39	102,02	33,49
Ukupno	289,31	100,00	278,09	100,00	272,65	100,00	283,35	100,00	304,62	100,00

Slika 5. Kretanje količina MKO prikupljenog od domaćinstava i pravnih osoba na području Općine 2013.-2017. (u tonama)

3.1.2. Podaci o pružatelju javne usluge gospodarenja otpadom

Tvrtka Murs-ekom d.o.o. osnovana je 1994. kao privatni poslovni subjekt u sektoru komunalnih usluga. Tijekom sljedećih 20-ak godina razvila se u glavnog pružatelja ove vrste usluga na širem području grada Murskog Središća. S obzirom na to, pri promišljanju na koji način organizirati stabilan i pristupačan javni sustav gospodarenja otpadom na ovom području, umjesto podizanja novoga, optimalnim rješenjem za Grad Mursko Središće i okolne općine pokazala se akvizicija postojećeg poslovnog subjekta. Tako je početkom 2018. Ugovorom o prijenosu poslovnih udjela započela transformacija Murs-ekoma iz privatnog u javno trgovačko društvo u većinskom vlasništvu Grada Murskog Središća (85%) te s vlasničkim udjelima okolnih općina: Selnice, Sv. Martina na Muri i Vratišince (svaka po 5% udjela). Općina Podturen s krajem 2018. godine izlazi iz ovog sustava gospodarenja otpadom.⁹

⁹ Sporazum o raskidu koncesije gospodarenja otpadom na području Općine Podturen stupa na snagu 31.12.2018.

Murs-ekom posjeduje sve potrebne dozvole za obavljanje poslova sakupljanja, prijevoza i gospodarenja otpadom, kao i ovlaštenja za odgovorne osobe u Društvu, sukladno važećim zakonskim propisima:

- Uporabnu dozvolu za garaže i skladište otpada
- Uporabnu dozvolu za Reciklažno dvorište, faza I
- Potvrdu o upisu u Očevidnik Reciklažnih dvorišta REC-031
- Potvrdu o upisu u Očevidnik prijevoznika otpada PRV-499
- Dozvolu za gospodarenje otpadom

Između ostaloga, tvrtka je nositelj certifikata kvalitete ISO 9001:2015. Posjeduje sve potrebne građevine, vozila i opremu za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom (usp. pogl. V). Djelatnike tvrtke odlikuju visoka razina znanja, vještina i profesionalne odgovornosti.¹⁰ U tvrtki ih je trenutno zaposleno 12, od čega jedan s visokom, sedmero sa srednjom te četvero s nižom stručnom spremom.¹¹

Karta 2. Općine obuhvaćene sustavom gospodarenja otpadom tvrtke Murs-ekom d.o.o.

¹⁰ Npr., g. 2012. dugogodišnji djelatnik Murs-ekoma, g. Marjan Jurović Đač, osvojio je nagradu Hrvatske turističke zajednice „Čovjek, ključ uspjeha u turizmu“, u kategoriji „Čistač“ (<https://muralist.hr/gospodarstvo/marijan-jurovic-dac-vjeran-murs-ekomu-22-godine/>, pristup: 23.07.2018.)

¹¹ *Izješće 2017.*

3.2. Mjere gospodarenja otpadom na području Općine

3.2.1. Miješani komunalni otpad (MKO) (kbo: 20 03 01)

Miješani komunalni otpad na području Općine Sv. Martin na Muri prikuplja se svaka dva tjedna od kućanstava uključenih u sustav organiziranog odvoza, prema unaprijed utvrđenom rasporedu za tekuću godinu. Osim za MKO, kućanstva na početku godine dobivaju i raspored odvožnje biorazgradivog komunalnog otpada, korisnog te glomaznog otpada.¹² MKO se u kućanstvima prikuplja u crne ili zelene posude volumena 120 l, s tim da u slučaju potrebe postoji i mogućnost korištenja posude zapremnine 240 l, odnosno mogućnost kupnje jednokratne „zelene vreće“ zapremnine 80 l, po cijeni od 7,00 kuna.¹³ Pravne osobe, među kojima Murs-ekom trenutno ima 32 korisnika usluge odvoza MKO, osim posuda navedenih volumena, na korištenje mogu dobiti i spremnike (kontejnere) volumena 1.100, 5.000 i 7.000 l koji se prazne po pozivu. Do otvaranja Regionalnog centra za gospodarenje otpadom u Piškornici, miješani komunalni otpad s područja Općine odvozi se na uređeno odlagalište otpada Totovec, u vlasništvu GKP Čakom iz Čakovca.

Slika 6. Zelena posuda za MKO pripremljena za pražnjenje

MKO se prikuplja na način da korisnici usluge najkasnije do 7.00 sati na dan odvoza, na javnoj površini 1-2 metra od ruba kolnika, pripreme posude ili zelene doplatne vreće s MKO. Otpad odložen u posude mora se u potpunosti nalaziti u njima, tj. posuda mora biti zatvorena. Masa posude od 120 l ne smije prelaziti 25, a posude od 240 l 50 kg. Otpad se u posude ne smije sabijati te mora biti odložen na način da gravitacijski sav ispadne iz posude. Sukladno zakonskim propisima, u posude (i vreće) za MKO zabranjeno je odlagati korisni otpad koji se može reciklirati, tekući i polutekući otpad, žar, lešine životinja, električne baterije, akumulatori, lijekove i drugi opasni otpad, otpad iz klaonice i ribarnice, građevinski otpad, kao i druge zabranjene tvari.

¹² Kalendar se objavljuje i na internetskim stranicama pružatelja usluge: <https://www.murs-ekom.hr/kalendar-odvoza/> (pristup: 19.07.2018.)

¹³ Inače, čl. 3. Odluke o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Sveti Martin na Muri od 14.12.2017. (Odluka o načinu prikupljanja), utvrđuje se sljedeća struktura volumena posuda za MKO iz kućanstava: 60, 80, 120 i 240 l.

Tablica 9. Kalendar odvoza otpada na području Općine tijekom druge polovice 2018.¹⁴

Kalendar odvoza otpada u periodu 01.07.2018.-31.01.2019.				
Mjesec	Odvoz kanti	Papir i plastika	Metal i tetrapak	Biorazgradivi komunalni otpad (BKO)-vreće 120l
SRPANJ 2018.	2., 16. i 30.	9.	12.	4., 11., 18. i 25.
KOLOVOZ	13. i 27.	6.	9.	1., 8., 14., 22. i 29.
RUJAN	10. i 24.	3.	6.	5., 12., 19. i 26.
LISTOPAD	12. i 22.	1.	4.	3., 10., 17., 24. i 31.
STUDENI	5. i 19.	12.	15.	7., 14., 21. i 28.
PROSINAC	3., 17. i 31.	10.	13.	5., 12., 19. i 27.
SIJEČANJ 2019.	14. i 28.	7.	10.	2., 9., 16., 23. i 30.

3.2.2. Biorazgradivi komunalni otpad (BKO) (kbo: 20 02 01)

Usluga prikupljanja BKO na području Općine vrši se od srpnja 2018. Pritom se, sukladno članku 8. ZOGO, odnosno čl. 7. Odluke o načinu prikupljanja, korisnik može opredijeliti za kućno kompostiranje biorazgradivog komunalnog otpada, u kom slučaju mora nabaviti/načiniti komposter ili kompostište. Odluku o kućnom kompostiranju potvrđuje potpisom izjave da će kompostiranje vršiti sukladno čl. 9. ZOGO (bez opasnosti za ljudsko zdravlje i štetnih utjecaja na okoliš). U slučaju odvoza, BKO kućanstva prikupljaju u vreće volumena 120 l. Isti se odvozi jednom tjedno, u pogon kompostane GKP Čakom d.o.o. u Čakovcu. Postoji i mogućnost nabave dodatne vreće za BKO koja stoji 4,50 kn (s odvozom). S obzirom na dominantno ruralni karakter domaćinstava i vlastite potrebe za kompostom, 98% kućanstava s područja Općine (njih 646 od 659) opredijelilo se za zbrinjavanje (kompostiranje) BKO na kućnom pragu.

Slika 7. Od nastanka do uporabe kućnog biorazgradivog otpada¹⁵

¹⁴ Isto.

¹⁵ Foto: murs-ekom.hr, pristup: 30.07.2018.

3.2.3. Korisni otpad

Korisni otpad čine: papir i karton (kbo: 15 01 01, 20 01 01); plastika (kbo: 15 01 02, 20 01 39); metalna ambalaža (kbo: 15 01 04), višeslojna ambalaža ili tetrapak (kbo: 15 01 05), staklena ambalaža (kbo: 15 01 07). Sav korisni otpad, s izuzetkom staklene ambalaže, prikuplja se na "kućnom pragu", tj. obračunskom mjestu, jednom mjesečno, prema utvrđenom rasporedu za pojedinu kategoriju otpada (usp. tablicu 9). Kućanstva ga prikupljaju u besplatne, posebno označene vreće zapremnine 80 ili 120 l. Vreće se kućanstvima dijele prema principu „puno za prazno“. Praksa prikupljanja korisnog otpada direktno od kućanstava provodi se od 2007., dok se prethodno, od 1996., ova vrsta otpada skupljala putem spremnika na javnim površinama, odnosno "zelenih otoka" od 2002. Danas se na nekoliko pristupačnih točaka na javnim površinama nalaze samo spremnici za staklo (karta 3).

Od srpnja 2015. građani korisni otpad mogu i osobno dovesti u reciklažno dvorište Murs-ekoma REC-31 u Murskom Središću, Martinska 151a (Gospodarska zona Zapad). Ondje se besplatno mogu odložiti sve vrste korisnoga otpada. Od ožujka 2018. godine se triput godišnje, na ukupno šest lokacija diljem Općine, organizira i prikupljanje otpada od strane mobilne reciklažne jedinice REC-31-M-2. Selekcija korisnog otpada te ostali sakupljeni otpad predaju se ovlaštenim sakupljačima.

Za pravne osobe uključene u selekciju korisnog otpada vrijedi isti način prikupljanja, samo što im se vreće za selekciju naplaćuju. Proizvodni otpad dužne su zbrinjavati same, ili sklopiti ugovor o zbrinjavanju istog.

Partneri u finalizaciji procesa gospodarenja korisnim vrstama otpada, tj. njegovi daljnji sakupljači i oporabitelji su:

- Za metal i papir: Unimer d.o.o. Čakovec
- Za plastiku i višeslojnu ambalažu (tetrapak): GKP Čakom d.o.o. Čakovec
- Za staklo: Unija-nova d.o.o. Zagreb

Tablica 10. Raspored vremena i lokacija rada mobilne reciklažne jedinice tijekom druge polovice 2018.

Datum	G. Koncovčak-Grkavešćak-Kapelšćak: nasuprot kbr. 17 u G. Koncovčaku	Toplice Sv.Martin-Jurovčak-Gradišćak: nasuprot gostionice Jastreb	Jurovec-Brezovec: kod trgovine KITRO u Jurovcu	Lapšina-Bukovje-Čestijanec: kod DVD-a Lapšina	Žabnik-Marof-Vrhovljan: kod trafostanice na groblju	Sveti Martin na Muri: kod DVD-a Sv.Martin
18.07.2018.	07.15 – 08.45 sati	9.00-10.30	10.45-12.15	12.30-14.00		
19.07.2018.					07.15 – 08.45	09.00 – 10.30
21.11.2018.	07.15 – 08.45	9.00-10.30	10.45-12.15	12.30-14.00		
22.11.2018.					07.15 – 08.45	09.00 – 10.30

3.2.4. Glomazni (krupni otpad) (kbo: 20 03 07)

Glomazni otpad obuhvaća sve predmete koje zbog mase ili veličine nije moguće prikupiti u sklopu prikupljanja MKO. Riječ je o predmetima poput namještaja, podnih obloga, kućne i vrtne opreme (detaljna specifikacija u Napatku o glomaznom otpadu, NN 79/2015). Na području Općine, odvoz glomaznog otpada vrši se svaki neparni mjesec u godini (ožujak, svibanj, srpanj, ruj, studeni), a prema potrebi i po pozivu. Potrebno ga je prijaviti do desetog u mjesecu prije termina odvoza na telefon 040/543-314 svaki dan od 8 do 14 sati (pauza 11.00-11.30). Budući da ju je prema čl. 35. st. 9. ZOGO-a zabranjeno prikupljati na javnim površinama (osim putem spremnika), ovu vrstu otpada korisnici su dužni prirediti za odvoz unutar parcele, na oko metar udaljenosti od ulaza na nju.¹⁶

Glomazni otpad moguće je zbrinuti i besplatnim dovozom u reciklažno dvorište u Murskom Središću. Valja napomenuti da je za cjelovite električne i elektroničke aparate moguć i besplatan odvoz po pozivu na broj 0800 444-110 ili 042/213-668. Kad je riječ o odjeći i obući, nju se osim klasičnim prikupljanjem, prikuplja i putem periodičnih akcija organiziranih u suradnji sa socijalnom zadrugom Humana nova iz Čakovca (četiri puta tijekom 2017.). Člankom 19. Odluke o načinu prikupljanja utvrđeno je da svaki korisnik ima pravo na jedan odvoz glomaznog otpada godišnje, do maksimalne zapremnine od 4 m³. Isti volumen ujedno je i maksimalna količina glomaznog otpada koju pojedini korisnik može samostalno dovesti u reciklažno dvorište. U slučaju predaje većih količina, naplaćuje mu se naknada sukladno cjeniku davatelja usluge.

U domeni krajnjeg zbrinjavanja glomaznog otpada, pružatelj usluge surađuje sa sljedećim prerađivačima:

- Za električni i elektronski otpad: Duma elektronika d.o.o. Varaždin
- Za odjeću i obuću: Z.I.T.O. d.o.o. Mirkovec
- Za otpad od gume: Gumiimpex GRP d.o.o. Varaždin

Slike 8 i 9. Reciklažno dvorište Murs-ekoma u Murskom Središću

¹⁶ Upute o odvozu glomaznog otpada dostupne i na: <https://www.murs-ekom.hr/kalendar-odvoza/> (pristup: 19.07.2018.)

3.2.5. Problematični i ostali otpad

Problematični, odnosno opasni otpad obuhvaća: kiseline, lužine, fotografske kemikalije, baterije i akumulatori, pesticide, predmete i tvari koji sadrže živu, citotoksike i sl. Sav otpad ove vrste domaćinstva su dužna zbrinuti u reciklažnom dvorištu Murs-ekoma, opremljenom za prihvatanje, sigurno skladištenje i otpremu svih uobičajenih tipova opasnog otpada (posjeduje posude, kontejnere, zaštite tankvane protiv izlivanja i sl.). Jedan korisnik usluge, tj. posjednik otpada besplatno može predati litru ili kilogram problematičnog otpada godišnje. Za veće količine naplaćuje se naknada prema cjeniku oporabitelja pojedine vrste opasnog otpada. Unutar ove vrste otpada, jednostavniji i jeftiniji način zbrinjavanja moguć je za predmete poput alkalnih baterija, za koje se u središtu Sv. Martina nalazi spremnik za odlaganje (karta 3). Baterije, akumulatori, pesticide i lijekove zbrinjava ugovoreni partner C.I.A.K. d.o.o. Zagreb.

Skupljanje problematičnog otpada od pravnih osoba i obrtnika ne vrši se, te su oni dužni sami osigurati zbrinjavanje problematičnog otpada koji proizvedu.

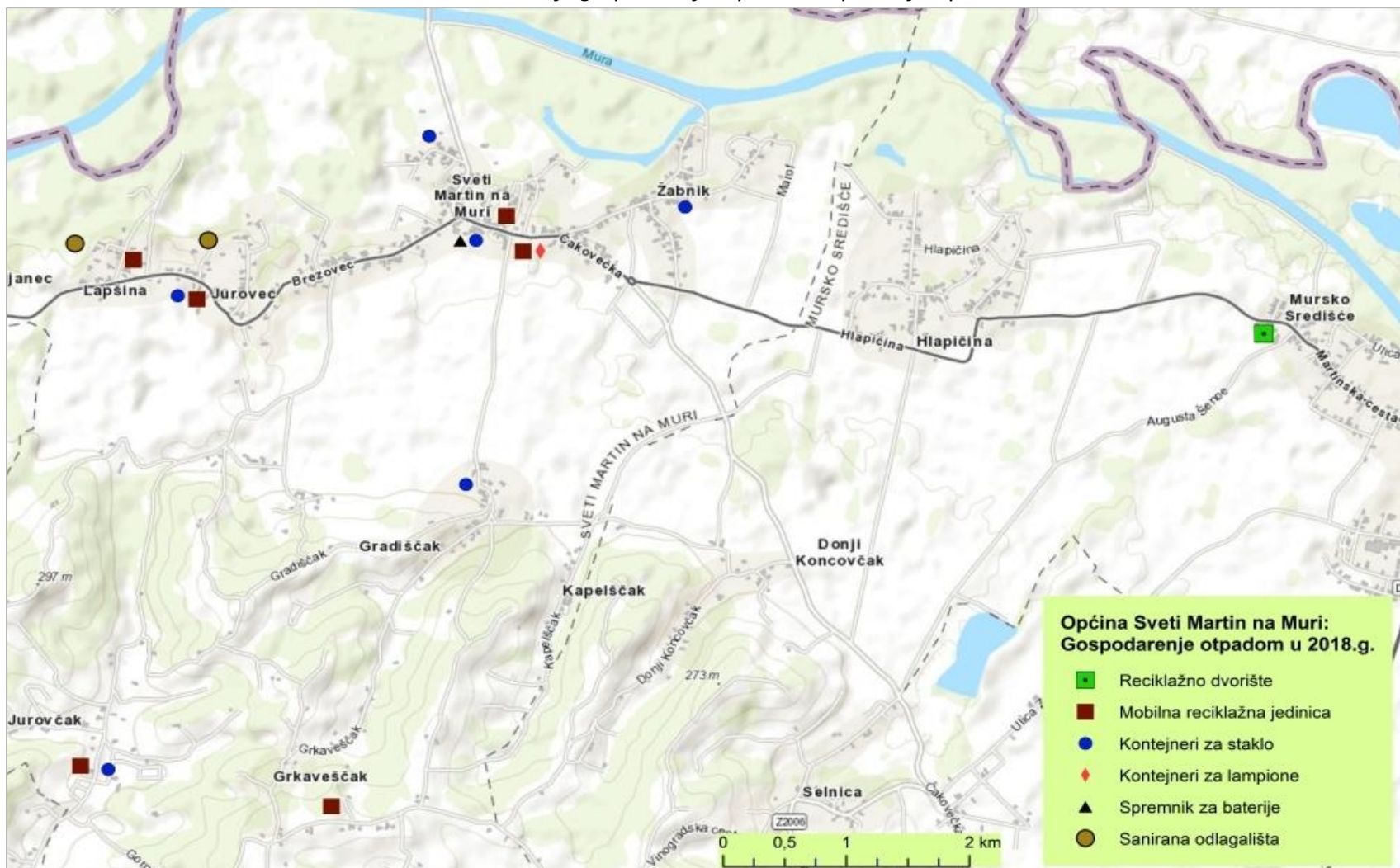
Od ostalih kategorija otpada valja istaknuti njih nekoliko. Građevinski otpad s područja Općine moguće je zbrinuti u reciklažnom dvorištu tvrtke Pavlic-Asfalt Beton d.o.o. u Goričanu. Ostali otpad koji nije biorazgradiv (kbo: 20 02 03), ponajprije lampioni, skupljaju se na groblju u osam kontejnera zapremnine 2 m³, dok se njihovi metalni poklopci prikupljaju u posude volumena 240 l. Otpad životinjskog porijekla zbrinjava Bioinstitut Čakovec.

3.2.6. Površine onečišćene otpadom

Na području Općine početkom 2000-ih postojala su dva „divlja“ odlagališta otpada, jedno na lokaciji Berek Lapšina, površine oko 30.000 m², s oko 1.500 m³ odloženog otpada, a drugo na lokalitetu Jurovec, površine oko 1.000 m², također s oko 1.500 m³ odloženog otpada. Oba su u potpunosti sanirana, s tim da je lokacija u Jurovcu prije konačne sanacije neko vrijeme služila kao namjensko odlagalište građevinskog otpada.¹⁷

¹⁷ Usp.: Plan gospodarenja otpadom za područje Općine Sveti Martin na Muri 2008.-2016. (dalje: Plan 2008.-2016.), odjeljak 3.4.

Karta 3. Prikaz lokacija gospodarenja otpadom na području Općine u 2018.

IV.

OPSEG I CIJENA USLUGE GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE SV. MARTIN NA MURI

4.1. Opseg usluge za domaćinstva

Opseg usluge koju davatelj usluge gospodarenja otpadom na području Općine Sv. Martin na Muri pruža domaćinstvima obuhvaća:

- Dvotjedni odvoz i odlaganje komunalnog otpada na deponij Totovec, sukladno odredbama ZOGO
- Korištenje posude za komunalni otpad volumena 120 ili 240 litara
- Odvoz dodatne doplatne vreće za komunalni otpad
- Tjedni odvoz biorazgradivog komunalnog otpada u kompostanu Čakovec
- Mjesečno skupljanje papira, plastike, metalne i višeslojne (tetrapak) ambalaže u besplatnim vrećama za selekcijum prema kalendaru odvoza
- Podjelu besplatnih vreća prema načelu „puno za prazno“
- Korištenje javnih spremnika za staklo i baterije
- Pet odvoza krupnog otpada iz domaćinstva godišnje (besplatno do ukupno 4 m³ zapremnine)
- Prikupljanje korisnog otpada putem mobilnih reciklažnih jedinica
- Objavu kalendara odvoza i uputa za postupanje s otpadom
- Dodjelu seta vreća za selekciju korisnog otpada prije početka obavljanja usluge
- Organiziranje akcija prikupljanja pojedinih vrsta otpada, samostalno i u suradnji s drugim organizacijama (npr. prikupljanje stare obuće i odjeće za potrebite)
- Korištenje reciklažnog dvorišta
- Servisne informacije te edukaciju u osnovnim školama i vrtićima
- Naplatu usluge putem općih uplatnica za domaćinstva

4.2. Cjenik usluga

Cjenik usluge gospodarenja otpadom na području Općine Sv. Martin strukturiran je sukladno opsegu usluge koja se pruža različitim vrstama (fizičke i pravne osobe), odnosno kategorijama korisnika (s obzirom na volumen proizvedenog MKO i BKO). Drugim riječima, cjenik se formira

sukladno zakonski utvrđenom načelu „onečišćivač plaća“. Detaljno ga prikazuju priložene tablice 11-13.¹⁸

Tablica 11. Prikaz cijene usluge gospodarenja otpadom za fizičke osobe-korisnike usluge odvoza MKO

Fizičke osobe - cijena odvoza MKO (u kunama, s PDV-om od 13%)				
Kategorija korisnika (kućanstva)	Jedan odvoz MKO	Dva odvoza MKO	Tri odvoza MKO	Cijena obavezne minimalne javne usluge
Tri i više članova, na bazi spremnika od 120 l	54,81	63,29	71,77	46,33
Dva člana, na bazi spremnika od 80 l	37,29	42,94	48,59	31,64
Samačka i socijalna kućanstva, na bazi spremnika od 60 l ¹⁹	27,97	32,21	36,45	23,73
Povremeni korisnici, na bazi spremnika od 60 l	-	-	-	23,73
Korisnici spremnika od 240 l	73,45	90,40	107,35	56,50

Tablica 12. Prikaz cijene usluge gospodarenja otpadom za fizičke osobe-korisnike usluge odvoza MKO i BKO

Fizičke osobe - cijena odvoza MKO i BKO (u kunama, s PDV-om od 13%)				
Kategorija korisnika (kućanstva)	Jedan odvoz MKO	Dva odvoza MKO	Tri odvoza MKO	Cijena obavezne minimalne javne usluge
Tri i više članova, na bazi spremnika od 120 l	86,34	94,82	103,3	77,86
Dva člana, na bazi spremnika od 80 l	58,31	63,96	69,61	52,66
Samačka i socijalna kućanstva, na bazi spremnika od 60 l	43,06	47,3	51,54	38,82
Povremeni korisnici, na bazi spremnika od 60 l	-	-	-	38,82
Korisnici spremnika od 240 l	113	129,95	146,9	96,05

¹⁸ Izrađene prema: <https://www.murs-ekom.hr/cjenik-sveti-martin-na-muri/> (pristup: 24.07.2018.)

¹⁹ Člankom 18 Odluke o načinu prikupljanja određeno je da, sukladno kriteriju imovinskog cenzusa, pravo na oslobađanje plaćanja javne usluge sakupljanja MKO i BKO ostvaruju ona kućanstva u kojima ukupni mjesečni prihod nije veći od 1.000,00 kuna po članu kućanstva.

Tablica 13. Prikaz cijene usluge gospodarenja otpadom za pravne osobe²⁰

Pravne osobe - cijena odvoza MKO (u kunama, bez PDV-a)					
Kategorija korisnika	Jedan odvoz MKO	Dva odvoza MKO	Tri odvoza MKO	Cijena obavezne minimalne javne usluge	Cijena po odvozu (za korisnike kontejnera)
Korisnik spremnika od 120 l	77,50	85,00	92,50	70,00	-
Korisnik spremnika od 240 l	115,00	130,00	145,00	100,00	-
Korisnik kontejnera od 1.100 l	-	-	-	-	200,00
Korisnik kontejnera od 5.000 l	-	-	-	-	900,00
Korisnik kontejnera od 7.000 l	-	-	-	-	1.200,00

²⁰ Cijene su navedene bez PDV-a. Sukladno tarifnom broju usluge, PDV se obračunava na sljedeći način: na cijenu minimalne javne usluge i na cijenu javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada u visini 13%, a na cijene ostalih usluga u visini 25%.

V.

GRAĐEVINE I OPREMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM

5.1. Postojeće i planirane građevine za gospodarenje otpadom

Na već spomenutoj lokaciji u Murskom Središću, Murs-ekom, osim reciklažnog dvorišta, posjeduje i garaže za komunalna vozila, a nadovezano na reciklažno dvorište i skladište otpada te prostor za njegovu obradu. Ovdje se nalazi preša (balirka) korisnog otpada, sukladno odredbama Elaborata gospodarenja otpadom, tj. Dozvole za gospodarenje otpadom.

Reciklažno dvorište je prostor ograđen industrijskom ogradom visine dva metra, namijenjen prihvatu i skladištenju pojedinih vrsta otpada na otvorenom prostoru, pod nadstrešnicom, odnosno u zatvorenom prostoru. Objekt je pod nadzorom šest kamera te je obuhvaćen vatrodoljavnim sustavom koji je preko vatrodoljavne centrale povezan s JVP Čakovec. Dvorište prima i obrađuje te ovlaštenim sakupljačima prosljeđuje korisni otpad iz šest jedinica lokalne samouprave, tj. s područja od oko 21.500 stanovnika. Za građane je otvoreno dvaput tjedno, četvrtkom 12-18 sati te subotom 10-16 sati. Korisnike se početkom godine putem letka obavještava o kalendaru postupanja, dostupnom i na stranici www.murs-ekom.hr.

U pogledu razvoja infrastrukturnih kapaciteta, nakon što su tijekom proteklih godina izgrađene garaže za komunalna vozila, skladište neopasnog otpada te samo reciklažno dvorište u površini od 400 m², Murs-ekom u predstojećem razdoblju planira širenje Dvorišta u svrhu omogućavanja prijema zelenog otpada i granja. Ovisno o potrebama, planira se i povećanje prostora za sakupljanje i obradu glomaznog i selektiranog korisnog otpada.

5.2. Oprema i vozila za gospodarenje otpadom

Za potrebe gospodarenja otpadom, Murs-ekom koristi posude od 80, 120 i 240 litara, odnosno spremnike-kontejnere od 1.100, 5.000 i 7.000 litara. Staklo se prikuplja u spremnike zapremnine 2.000 l, a baterije u spremnike od 20 l. Na grobljima se, kao što je već rečeno, nalaze setovi od osam kontejnera kapaciteta 2 m³ za sakupljanje lampiona, kao i kante od 240 litara za sakupljanje lampionskih poklopaca.

Za potrebe evidentiranja prikupljenih kategorija i količina otpada, Društvo je opremljeno softverskim rješenjem tvrtke Konplast d.o.o. iz Pušćina. Softver se implementira putem tri *tablet*-

računala u vozilima za odvoz. Osim toga, u dva vozila namijenjena odvozu MKO instaliran je i video-nadzor.

Što se tiče voznog parka, Murs-ekom poslove gospodarenja otpadom obavlja isključivo specijalnim vozilima za prijevoz komunalnog otpada, koja omogućuju 100% učinkovito prikupljanje otpada bez rasipanja. Vozni park čine tri komunalna vozila za prikupljanje komunalnog i odvojeno prikupljenog korisnog otpada u vrećama te jedno teretno vozilo namijenjeno odvozu glomaznog, odnosno korisnog otpada:

- Autosmečar marke Mercedes-Benz, 1980. godište
- Autosmečar marke MAN, model 25.272, 1995. godište
- Autosmečar marke MAN, model 26.293, 1998. godište
- Sandučar marke Citroen, model Jumper 2.2. HDI, 2009. godište, nosivosti 3,5 t

Slika 10. Primjer autosmečara marke MAN, model 26.293

VI.
OCJENA STANJA I POTREBA
U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU
OPĆINE SV. MARTIN NA MURI

6.1. Ocjena postojećeg stanja gospodarenja otpadom na području Općine

Kao što pokazuju tablice i grafovi izloženi u odjeljku 3.1.1., u cjelini uzevši se mjere gospodarenja otpadom na području Općine Sv. Martin na Muri mogu smatrati dobro organiziranim i sustavnim. To se posebice odnosi na napore za stvaranjem funkcionalnog lanca od odvojenog prikupljanja otpada do recikliranja i uporabe, odnosno provođenja politike izdvajanja što veće količine korisnih sirovina iz otpada na kućnom pragu, tj. mjestu nastanka otpada. Primjerice, izuzmu li se stalno rastuće količine otpada koje proizvode lokalni poslovni subjekti, stopa udjela odvojeno prikupljenog otpada na području Općine kreće se blizu 35% (tablica 9), što je za 8-10 % više od višegodišnjeg nacionalnog prosjeka.²¹ Nadalje, prosječna količina proizvedenog komunalnog otpada po stanovniku Općine iznosi 186 kg (2017.), i to računajući i otpad proizveden od strane pravnih osoba. Radi se o količini 206 kg manjoj od hrvatskog te 291 kg manjoj od prosjeka Europske unije.²² Međutim, slijedeći strateške ciljeve i primjere dobre europske, ali i lokalne, međimurske prakse, može se reći da mjesta i potrebe za napretkom ima.²³

Ovo naročito vrijedi u svjetlu činjenice da već nekoliko godina ukupne količine otpada prikupljenog od kućanstava značajnije ne opadaju, nego stagniraju, pa i rastu (npr. u 2017. za 10,6%), uslijed razvoja potrošačkih navika, turizma, ali i povećanja broja kućanstava uključenih u organizirani odvoz komunalnog otpada.²⁴ Kao što je i ranije napomenuto, još je izraženiji rast količina komunalnog otpada proizvedenog od strane pravnih osoba (u prvom redu Termi Sv. Martin). U

²¹ Njega čini i oko 130 JLS u kojima se izdvajanje korisnih sirovina iz otpada uopće ne provodi (*Izvešće HAOP-a za 2016.*, 96).

²² Isto. Na razini EU se 45% proizvedenog otpada i reciklira (2015.). Pritom prednjače upravo zemlje Međimurju bliskog kulturnog kruga – Njemačka, Austrija i Slovenija – koje recikliraju 55-60% proizvedenog komunalnog otpada (<https://www.eea.europa.eu/airs/2017/resource-efficiency-and-low-carbon-economy/recycling-of-municipal-waste>, pristup: 21.07.2019.)

²³ Usporedbe radi, pojedine općine s područja Međimurske županije u predstojećem šestogodišnjem planskom razdoblju namjeravaju ostvariti stope od 60-70% otpada odvojeno prikupljenog na kućnom pragu, odnosno smanjiti ukupnu količinu MKO po stanovniku na 50 kg/god.

²⁴ Na nacionalnoj razini, razdoblje 2010-ih uglavnom obilježava stagniranje ukupnih registriranih količina otpada (*Izvešće HAOP-a za 2016.*, 96).

razdoblju 2013.-2017. one su se povećale za 133%! Ekonomski, a unutar njega posebice turistički razvoj, sa sobom dakle nose i izazov većeg opterećenja za sustav gospodarenja otpadom i zaštitu okoliša općenito. Diverzifikacija različitih skupina od utjecaja na provedbu procesa gospodarenja otpadom (lokalno stanovništvo, gospodarski sektor, turisti) znači da će nositelji tog procesa (lokalna samouprava, pružatelj usluge gospodarenja otpadom) ubuduće morati inicirati i razvijati složenije mjere povezivanja među sektorima i senzibiliziranja različitih profila korisnika, u svrhu učinkovitog gospodarenja otpadom u takvim, dinamičnijim društveno-ekonomskim okolnostima.

Uz sve ovo, problem i dalje predstavlja neuključenost dijela kućanstava u sustav gospodarenja otpadom, što zbog njihove sociodemografske strukture (stariji građani slabijeg imovinskog statusa, samačka kućanstva), a što zbog značajnog broja nenastanjenih kuća. S ovim u vezi je i problem otežane naplate usluge gospodarenja otpadom kod dijela kućanstava uključenih u sustav gospodarenja.

S obzirom na to da je nositelj gospodarenja otpadom na području Općine tek nedavno prošao transformaciju iz privatnog profitnog poduzeća u poduzeće-pružatelja javne usluge, pitanje (ne)povlačenja sredstava iz nacionalnih i europskih fondova, tj. vanjskih izvora financiranja se u ovom trenutku ne treba promatrati kao problem, iako je i na tom planu u predstojećem razdoblju svakako potrebno poduzeti aktivne korake.

6.2. Potrebe i ciljevi

Temeljem izloženih podataka o prikupljenom otpadu, načinu sakupljanja, kapacitetima pružatelja usluge gospodarenja otpadom te ocjene o stanju gospodarenja na području Općine, kao potrebe, odnosno ciljevi razvoja sustava gospodarenja otpadom u razdoblju 2018.-2023. godine mogu se navesti:

- Uključivanje svih (100%) kućanstava na području Općine u sustav gospodarenja otpadom
- Smanjenje ukupnih količina proizvedenog komunalnog otpada po stanovniku na 150 kg
- Podizanje udjela odvojeno prikupljenog korisnog otpada (selekcije) na kućnom pragu na 45% ukupno proizvedenog komunalnog otpada od strane domaćinstava²⁵
- Razvoj inovativnih mjera, akcija i edukativnih aktivnosti vezanih za gospodarenje otpadom u suradnji s dionicima iz privrednog te osobito turističkog sektora (pružateljima i korisnicima turističkih usluga)
- Razvoj i modernizacija infrastrukture, opreme i tehnološkog procesa, te ljudskih potencijala nositelja/pružatelja usluge gospodarenja otpadom temeljem projekata financiranih iz europskih i nacionalnih fondova

²⁵ Ako se ovom postotku pribroji i BKO, tj. BKO zbrinut u kućanstvu, u cjelini će se raditi o udjelu koji znatno premašuje planiranih 50% udjela odvojeno prikupljenog i recikliranog otpada u ukupno proizvedenom komunalnom otpadu, a što je zajednički strateški cilj na razini Europske unije do 2020. godine (cilj do 2030. godine: 65%) (http://ec.europa.eu/environment/waste/target_review.htm, pristup: 24.07.2018.)

- Razvoj učinkovitog sustava komunalnog nadzora i prema potrebi sankcija za sve dionike uključene u sustav gospodarenja otpadom, u svrhu ispunjavanja svih zakonskih odredbi i direktiva EU

6.3. Mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva smanjivanja ili sprečavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada

Postojeće mjere gospodarenja otpadom na području Općine čine dobro razrađen i organiziran sustav koji u znatnoj mjeri omogućuje provedbu mjera potrebnih za realizaciju ciljeva smanjenja ili sprečavanja nastanka otpada. Međutim, kako je provedenom analizom i ocjenom utvrđeno da prostor za napredak neosporno postoji, postojeće stanje sustava treba promatrati i kao osnovu za razvoj novih operativnih mjera, s ciljem uspostave još učinkovitijeg i uspješnijeg sustava gospodarenja otpadom na području Sv. Martina. U nastavku slijedi pregled planiranih i poželjnih mjera u službi ostvarivanja gore utvrđenih ciljeva.

6.3.1. Mjere za izbjegavanje i smanjivanje nastanka otpada

Ova kategorija mjera može se smatrati horizontalnom, budući da ju je potrebno provoditi u domeni svakog od gore postavljenih ciljeva. Prije svega, potrebne su sve one aktivnosti koje u vidu imaju načelo da je najbolji otpad onaj koji ni ne nastane. U tu je svrhu potrebno provoditi aktivnosti educiranja i osvještavanja korisnika o važnosti ekonomičnog pristupa korištenju različitih svakodnevnih potrepština, odnosno korištenja proizvoda pogodnih za opetovanu upotrebu (npr. vrećice od prirodnih materijala, višekratno uporabljive staklene boce, spremnici itd.). Kao i do sada, navedeno se može provoditi putem edukativnih publikacija, informativnih radionica, s naglaskom na školskom uzrastu, ali i, primjerice, poticanjem ili javnim priznanjima uzornim kućanstvima. Akcije educiranja moguće je kombinirati s konkretnim programima (javnim pozivima) za podršku razvoju lokalne eko-proizvodnje i obrtništva (npr. proizvodnja suvenira-uporabnih predmeta od šiblja), ili revitaliziranje zaboravljenih ekoloških praksi i umijeća tradicijskog života, čuvenog po učinkovitom i višestrukom iskorištavanju resursa. Na taj način može se stvoriti zaokružen sustav povezivanja sektora gospodarenja otpadom i održive a originalne turističke ponude, te što je još važnije, sustav koji može pozitivno djelovati na svijest o važnosti minimalne proizvodnje otpada kod različitih korisničkih skupina (od privrednog sektora, preko lokalnog stanovništva, do turističkih posjetitelja).

6.3.2. Izbjegavanje otpada u proizvodnji

Set mjera koji je, s obzirom na izraženo jačanje lokalnog gospodarskog sektora, a time i značajan porast proizvodnje otpada u toj domeni, vrlo važan. Potrebno je raditi kako na podizanju svijesti, tako i na tome da proizvođači pronađu interes i isplativost u primjeni visokih ekoloških standarda (razmotriti mogućnost davanja olakšica, jačati kapacitete pružatelja usluge u smjeru mogućnosti pružanja kvalitetne usluge privrednim subjektima). Unutar dozvoljenih zakonskih i finansijskih okvira, nositelji sustava gospodarenja otpadom trebali bi razviti suradnju i podršku

privrednom sektoru, radi lakšeg pridržavanja načela minimaliziranja nastanka otpada u proizvodnji. Ona su:

- Korištenje čistih tehnologija
- Korištenje onih materijala i sirovina za ambalažu i proizvod, za čiji je nastanak potrebno minimalno energije, ambalaže i troškova zbrinjavanja nakon korištenja
- Korištenje povratne ambalaže
- Izbjegavanje korištenja materijala i tvari koje sadrže nedozvoljene količine i koncentracije opasnih tvari
- Pridržavanje zabrane prometa proizvodima i ambalažom koji sadrže opasne tvari u koncentracijama koje nepovoljno utječu na zdravlje i okoliš
- Omogućavanje povrata uporabljenog proizvoda ili ambalaže, u slučajevima da isti stvaraju posebnu (problematičnu) kategoriju otpada
- Korištenje metoda kružnog gospodarstva (eng. *Circular Economy*), pomoću kojih otpad jedne vrste industrije postaje sirovina za drugu

6.3.3. Ponašanje potrošača

Također mjera čijoj provedbi treba pristupiti prema horizontalnom načelu. Ponašanje potrošača najbolje se može usmjeriti provođenjem kvalitetnih mjera i aktivnosti gospodarenja otpadom te davanjem primjera dobrih praksi na lokalnoj institucionalnoj razini (nositelji sustava gospodarenja otpadom kao proaktivni autoriteti). One, između ostaloga, mogu obuhvaćati:

- Fleksibilne tarifne pakete usluge gospodarenja otpadom, prilagođene socioekonomskom statusu pojedinih skupina stanovništva²⁶
- Poticanje dobrih praksi u gospodarenju otpadom na kućnom pragu putem davanja javnih priznanja i nagrada (npr. subvencioniranje autobusnog prijevoza za učenike iz ekokućanstva godine i slične financijski ne nužno velike, ali simbolički važne geste)
- Provođenje radionica ponovne uporabe otpada (npr. izrada predmeta u sklopu nastave likovnog odgoja, s izložbama radova povodom kraja školske godine, dana Općine i sl.)
- Akcije prikupljanja otpada s ekološkom, ali i društveno korisnom dimenzijom (npr. akcije prikupljanja odjeće i obuće u suradnji sa zadrugom Humana nova)
- Edukativne akcije, umjetnički performansi (npr. tijekom ljetnih turističkih manifestacija) koji potrošačima daju do znanja da odgovorno postupanje s otpadom ne poduzimamo samo radi sebe, nego i generacija koje dolaze nakon nas

²⁶ U tom se smjeru već i krenulo, cjenikom usluga koji razlučuje različite kategorije kućanstava (samačka, dvočlana, višečlana kućanstva, socijalno ugrožena kućanstva, povremene korisnike), čime se također doprinosi cilju maksimalne uključenosti kućanstava u sustav gospodarenja otpadom.

- Ostale prigodne akcije, poput čišćenja okoliša povodom Dana planeta Zemlje, u suradnji s lokalnim udrugama

6.3.4. Mjere za selektivno sakupljanje otpada

Stupanj razvijenosti ovog tipa mjera već je i sad na dosta visokoj razini. Dodatno ga se može uinaprijediti kroz neke od gore već istaknutih mjera, ali i mjera neposredno vezanih za selektivno sakupljanje otpada.

Ponajprije, valja dodatno poticati zbrinjavanje biorazgradivog otpada u kućanstvu, budući da je riječ o obliku gospodarenja otpadom koji, osim što je najjeftiniji, može imati i najjači, tj. najneposredniji edukativni efekt za potrošače (sami oporabljaju otpad i unose ga kao sirovinu za novi „proizvodni ciklus“ npr. u povrtlarstvu i vrtlarstvu za osobne potrebe). U tu svrhu, može se slijediti primjer nekih drugih sredina u Županiji koje prikupljanje biorazgradivog otpada stimuliraju putem dodjele organskih supstrata za pospješivanje kompostiranja. Poticajno bi mogle djelovati i edukacije o metodama kućnog kompostiranja, organske poljoprivrede i sl. (u stilu HRT-ove „Vrtlarice“).

Kad je riječ o prikupljanju ostalih vrsta korisnog otpada, od nemalog je značaja uspostava usluge mobilne reciklažne jedinice koja širi mogućnost prikupljanja, ali i svijest o prisutnosti i razvoju sustava gospodarenja otpadom. Jedan od sljedećih koraka moglo bi predstavljati širenje usluga Reciklažnog dvorišta, samostalno ili u suradnji s partnerom, na djelatnost otkupa sekundarnih sirovina, odnosno povratne ambalaže.

6.3.5. Edukacija i informiranje građana

Sukladno načelu učenja kroz djelovanje (eng. *Learning by Doing*), mjere edukacije i informiranja građana također su prisutne u praktički svakoj od prethodno izloženih. Ipak, osim različitih praktičnih aktivnosti i novih oblika pristupa i komunikacije s potrošačima, ne treba zanemariti ni osnovni kanal educiranja i informiranja građana, sadržan u osmišljavanju i stvaranju pamtljivih edukativnih kampanja i publikacija (letaka i brošura). Korisnici kroz njih na brz i jednostavan način mogu upoznati praktične mjere sprečavanja nastanka otpada, ekološki osviještenog ponašanja, odredbe zakonskih propisa. Kao dobre primjere čiju provedbu svakako treba nastaviti, valja istaknuti:

- Edukaciju korisnika putem standardnih letaka izrađenih u suradnji s GKP Čakom, GKP Prekom i udrugom Nobilis iz Čakovca
- Program „Kam se koje smeće meće“, udruge Nobilis i GKP Čakom, namijenjen vrtićkoj djeci i učenicima osnovnih škola

VII.

ORGANIZACIJSKO-FINANCIJSKI

ASPEKTI PROVEDBE PLANA

7.1. Popis projekata važnih za provedbu Plana

Projekte važne za provedbu Plana definira se s obzirom na dva u biti kompatibilna aspekta (budući da su oba postavljena u jedinstveni nacionalni i europski strateški okvir). Prvi aspekt čine Planom utvrđeni potrebni ciljevi i mjere, dok se drugi odnosi na dostupne izvore financiranja, tj. tip natječaja. U tom okviru, prioritetne projekte čine:

Na području infrastrukturnih projekata:

- Proširenje prostornih kapaciteta Reciklažnog dvorišta, u svrhu omogućavanja prijema i skladištenja većih količina otpada, odnosno za potrebe diverzifikacije usluga Dvorišta
- Uređenje plohe i nabava pres-kontejnera za zeleni otpad, u svrhu prijema, deponiranja i obrade zelenog otpada (granja i dr.)

Na području projekata tehničko-organizacijskog unapređenja:

- Dovršetak procesa transformacije tvrtke Murs-ekom u javno trgovačko društvo u suvlasništvu Grada Muruskog Središća i okolnih općina
- Nabava određenog broja posuda i spremnika raznolikijeg volumena (60 l, 80 l i dr. prema potrebi), posuda za BKO, kao i druge opreme potrebne u svrhu pružanja kvalitetne usluge različitim kategorijama potrošača (fizičkim i pravnim osobama)
- Obnova voznog parka nositelja usluge gospodarenja otpadom

Na području projekata razvoja ljudskih potencijala:

- Promotivne kampanje o prednostima uključenosti u sustav gospodarenja otpadom Murs-ekoma
- Prema kružnom gospodarstvu I: projekt povezivanja gospodarenja otpadom, lokalne zajednice i turizma – razvoj eko-turističke ponude („kaj su eko naši stari“ i sl.)

- Prema kružnom gospodarstvu II: projekt povezivanja gospodarenja otpadom, lokalne zajednice i privrednog sektora – uspostava sjevernomeđimurskog / transgraničnog centra ponovne uporabe
- Nastavak postojećih i poticanje novih edukativno-informativnih kampanja i periodičnih aktivnosti (prikupljanja otpada, obilježavanja važnih datuma, radionice i materijali za djecu, mlade i druge dobne skupine)

7.2. Mogućnosti financiranja prioritetnih projekata (tablica 14)

NAZIV NATJEČAJA	TRAJANJE NATJEČAJA ²⁷	PRIHVATLJIVI PRIJAVITELJI	PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI	IZNOS POTPORE
OP Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Otvoreni Poziv Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za dostavu projektnih prijedloga za izgradnju i opremanje reciklažnih dvorišta	29.03.2017. do 31.12.2018.	JLS	Građenje reciklažnih dvorišta što uključuje građevinske radove, opremu i nadzor, tehničku pomoć za upravljanje projektom i provedbu informativno-obrazovnih aktivnosti	500.000,00 - 4.500.000,00 HRK (sufinancira se do 85% vrijednosti projekta)
OP Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Otvoreni Poziv Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za dostavu projektnih prijedloga za sanaciju i zatvaranje odlagališta neopasnog otpada	08.06.2017. do 31.12.2018.	JLS	Aktivnosti sanacije i zatvaranja neusklađenih odlagališta neopasnog otpada, sprečavanje daljnjih negativnih utjecaja na okoliš i ljudsko zdravlje	1.000.000,00 - 30.000.000,00 HRK (sufinancira se do 85%)
OP Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Otvoreni poziv Ministarstva zaštite okoliša i energetike za sufinanciranje provedbe programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom	15.02.2018. do 01.02.2019.	JLS na području s više od 10.000 stanovnika ²⁸	Izobrazno-informativne aktivnosti (letci, brošure, plakati, radijske i TV emisije, tribine, radionice, igrokazi i predstave, uspostavljanje mrežnih stranica o gospodarenju otpadom JLS-a ili nadogradnja postojećih novim sadržajima; izrada mobilnih aplikacija)	250.000,00 - 500.000,00 HRK (sufinancira se do 85%)
OP Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Javni poziv Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za iskaz interesa za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada	6.04.2018. do 11.06.2018.	JLS s važećim PGO-om	Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, kartona, metala, plastike i dr.	Sufinancira se do 85% vrijednosti projekta
OP Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Javni poziv Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za iskaz interesa za nabavku vozila za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, kartona, metala, plastike i dr.	11.07.2018. do 20.7.2018.	JLS s važećim PGO-om	Nabava vozila za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, kartona, metala, plastike i dr.	Sufinancira se do 85% vrijednosti projekta

²⁷ Bez obzira na to što je u trenutku izrade Plana pojedini natječaj možda zatvoren, naveden je, budući da je u pravilu riječ o vrsti natječaja čije se raspisivanje očekuje u više navrata do kraja programskog razdoblja 2014.-2020.

²⁸ Moguće udruživanje više JLS na način da njihov ukupni zbroj stanovnika bude veći od 10.000.

NAZIV NATJEČAJA	TRAJANJE NATJEČAJA	PRIHVATLJIVI PRIJAVITELJI	PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI	IZNOS POTPORE
Program LIFE 2018.-2020. Otvoreni natječaj Ministarstva zaštite okoliša i energetike za prijavu projektnih prijedloga na Program LIFE u 2018. godini, potprogram Okoliš, tematski prioriteti Okoliš i učinkovito iskorištavanje resursa; Upravljanje i informiranje na području okoliša	Od lipnja 2018. do listopada 2018. godine	JLS, ostala javna tijela, poduzeća, nevladine organizacije	Projekti u okviru kojih se primjenjuju inovativne metode, tehnologije i aktivnosti na mjestu nastajanja otpada u cilju sprečavanja stvaranja otpada, ponovne uporabe i odvojenog sakupljanja komunalnog otpada; Edukativno-informativne kampanje na temu sprečavanja nastanka otpada od hrane; Unapređenje sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu, organizacija komunikacijske kampanje za građane	500.000,00 - 5.000.000,00 EUR (sufinancira se do 55%)
Program LIFE 2018.-2020. Javni poziv Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za nacionalno sufinanciranje projekata koji se prijavljuju na Program LIFE 2018.-2020.	Od lipnja 2018. do kolovoza 2018.	JLS, ostala javna tijela, poduzeća, nevladine organizacije	Projekti u okviru kojih se primjenjuju inovativne metode, tehnologije i aktivnosti na mjestu nastajanja otpada u cilju sprečavanja stvaranja otpada, ponovne uporabe i odvojenog sakupljanja komunalnog otpada; Edukativno-informativne kampanje na temu sprečavanja nastanka otpada od hrane; Unapređenje sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu, organiziranje komunikacijske kampanje za građane	do 50% od preostalog iznosa koji korisnik mora osigurati za projekte u potprogramu Okoliš
Švicarsko-hrvatski program suradnje Otvoreni poziv Ureda za udruge Vlade RH na dostavu projektnih prijedloga "Osnaživanje doprinosa organizacija civilnoga društva obrazovanju za održivi razvoj za unapređenje ekonomske i socijalne kohezije"	04.06.2018. do 10.09.2018.	Prijavitelji: udruge Partneri: JLP(R)S, odgojno-obrazovne ustanove	Provedba programa izobrazbe za održivi razvoj djece i mladih; Izrada i provedba edukativnih radionica i seminara o održivom razvoju; organiziranje studijskih posjeta primjerima dobre prakse u Hrvatskoj i inozemstvu; uključivanje djece i mladih u odgojno-obrazovne volonterske aktivnosti; izrada edukativnih materijala	140.000,00,00 - 500.000,00 HRK (sufinancira se do 90%)

7.3. Ostali organizacijsko-financijski aspekti provedbe mjera gospodarenja otpadom

7.3.1. Rokovi

Indikativni raspored rokova realizacije ciljeva, mjera i projekata Plana gospodarenja otpadom prikazuje tablica 15:

Cilj-mjera-projekt	2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		2023.	
	Polugodište		Polugodište		Polugodište		Polugodište		Polugodište		Polugodište	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Dovršetak procesa transformacije Murs-ekoma u javno trgovačko društvo												
Uključivanje svih kućanstava u sustav gospodarenja otpadom		1/3 cilja	2/3 cilja	3/3 cilja								
Smanjenje ukupnih količina komunalnog otpada/stanovniku na 150 kg	Faza I (1/3 cilja)				Faza II (2/3 cilja)				Faza III (3/3 cilja)			
Udio selekcije od 45%	Faza I (1/3 cilja)				Faza II (2/3 cilja)				Faza III (3/3 cilja)			
Proširenje Reciklažnog dvorišta												
Uređenje plohe za zeleni otpad												
Nabava pres-kontejnera za zeleni otpad												
Nabava dodatnih posuda i opreme												
Obnova voznog parka			Faza I		Faza II							
Promotivne kampanje o prednostima uključivanju u sustav gospodarenja												
Prema kružnom gospodarstvu I						Faza I	Faza II		Faza III			
Prema kružnom gospodarstvu II									Faza I	Faza II		Faza III
Ostale edukativno-informacijske aktivnosti	Kontinuirano											
Redovite aktivnosti komunalnog nadzora i preventive	Kontinuirano											
Ostale redovite aktivnosti	Kontinuirano											

7.3.2. Nositelji

Nositelji izvršenja Plana su Općina Sv. Martin na Muri te Murs-ekom d.o.o. kao nositelj djelatnosti gospodarenja otpadom na području Općine. Nezaobilazni partneri u izvršenju Plana su i ostale jedinice lokalne samouprave u sjevernomeđimurskom sustavu gospodarenja otpadom, predvođene Gradom Murskim Središćem.

Širi krug partnera čine i ostali dionici iz javnog, privatnog i civilnog sektora na području Međimurske županije, a ovisno o projektnim mogućnostima, isto mogu biti i različiti partneri iz susjednih prekograničnih regija Slovenije i Mađarske.

VIII. ZAKLJUČAK

Suvremeni sustav gospodarenja otpadom na području Općine Sv. Martin na Muri gradi se od druge polovice 1990-ih, sa znatnim ubrzanjem tijekom 2000-ih i 2010-ih. Do danas se razvio u dobro strukturiran mehanizam koji omogućuje visoki standard gospodarenja otpadom, ali i dobru polazišnu osnovu za razvojne iskorake neophodne u dinamičnom i ekološki sve osvještenijem vremenu na pragu trećeg desetljeća 21. stoljeća.

U tom smislu, Općina značajne napore planira usmjeriti na ostvarivanje zadanih strateških ciljeva na nacionalnoj i EU-razini, vezanih za prevenciju nastanka, odnosno uključivanja otpada u tokove kružnoga gospodarstva (uključivanje svih kućanstava u sustav gospodarenja otpadom, poticanje odvojenog prikupljanja i kućnog kompostiranja). Također, s obzirom na sve veći utjecaj privrednog, a unutar njega posebice turističkog razvoja, planira se provođenje aktivnih mjera izgradnje integriranog međusektorskog sustava suradnje i razmjene materijalnih i intelektualnih resursa, u svrhu zajedničkog minimaliziranja količina proizvedenog otpada, odnosno učinkovitog iskorištavanja što većih količina otpada koji se proizvede.

Sve navedeno provodit će se sukladno važećim i budućim zakonskim propisima i strateškim okvirima, a uz izraženo oslanjanje na vanjske izvore financiranja, ponajprije fondove Europske unije i nadležnih nacionalnih tijela.